

Érkezéskor kiadó-
bivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár,
I. Pop (Brassai)
Telefon 3181
Berk. és kiad.
977, 228 és I. Disztér 2. II. 8.

DI. Ramasetter Róbert

Budapest

Egy szám ára pá.
194 és vidéken is lej 5
Bukarestben — — 5

KELELET
ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejtel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egy szám ára — ck 2—

1926 május 5 Szerda

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 96 szám

5686. Ijjar 21

Ötmillió ember sztrájkja

Hétfőn éjjelkor Angolországban megállt minden munka. A bányászoknak a kormánnyal folytatott tárgyalásai ekkorra már végleg meg-
hiúsultak, emiért következtében a Trade Union-
ok, vagyis az egyes szakmák szervezetei ki-
adták a jelszót, hogy a bányászok törekvései-
nek támogatása érdekében a szigetország összes
munkásai lépjenek sztrájkba. Ezután már logikus
sorrendben következett a többi. Az amszterdami
szakszervezeti szövetség, amely Európa csaknem
valamennyi államának munkássága fölött ren-
delkezik, azonnal intézkedett, hogy Anglia felé
semmiféle olyan szállítmányt el ne küldjenek,
ami a bányászok sztrájkjának sikerét veszélyez-
tetné. Ezerint tehát Anglia tegnapról
kezdve sehonnan sem kap szenet, sem pedig
egyéb tüzelőanyagot. A szigetország szoronga-
tot helyzetére jellemző, hogy a londoni tenger-
észeti minisztérium kénytelen volt szikratáv-
irattal visszarendelni az India és Ausztrália felé
utban lévő angol szénzállító hajókat, mert arra
a ténylegesen tonna szénre is, amit ezek a ha-
jók szállítottak, szükség van. Az amszterdami
második internacionáléhoz csatlakozott európai
munkásság támogatásán kívül az angol bányá-
szok mellé állt a harmadik, vagyis a moszkvai
vörös internacionális égisze alatt működő többi
munkásszervezet is, úgy, hogy az angol bányá-
szoknak sem a szociáldemokrata, sem a kommu-
nista munkásság részéről nem kell félnie attól,
hogy támibben is segítségére lesz az angol ka-
pitalizmusnak a hirtőbb sztrájk letörésében.

Az angol általános sztrájkot és annak kör-
ülményeit legjobban a szociáldemokrata és
kommunista szakszervezeteknek ebben az ügy-
ben való együttműködése jellemzi. Minden jel
amellet szól, hogy nem politikai sztrájkról van
szó és hogy az angol bányamunkásságnak, ak-
kor, amidőn a munka leállítás végső eszközhöz
folyamodott, semmiféle hátsó gondolata nem
volt. Az alsóházban hétfőn délután valaki elkiál-
totta magát, hogy itt nem lesz szovjet! Ez az
adott helyzetben egy igen naiv és helytelen
közbeszólás volt. Az a tény, hogy mindmáig,
amikor már nevezetesen a bányász sztrájk, amely
tudvalevőleg még szombat éjjelkor kitört és negy-
edik napja tart, egyetlen szélsőséges, vagy éppen de-
magős hangot nem hallottunk, hanem kizárólag
csak munkabérelés munkaidőről, vagyis a munkás-
ság legelőkelőbb érdekeiről beszélnek. Az abszol-
út fair munkásmozgalom mellett szól az a
körülmeny is, hogy a szociáldemokrata szak-
szervezet, amely egyébként semmiféle közös-
séget a moszkvai vörös szakszervezettel nem
tart fenn, ezúttal együtt fáradozik a vörös
szakszervezettel annak érdekében, hogy az
angol bányászoknak fizetését a bányatulajdono-
sok által tervbe vett 15-27 százalékkal redu-
kálják és hogy ne dolgozzanak az eddigi hét-
órás munkaidőn túl naponta még egy órát.
Nem hallottunk arról sem, hogy a londoni
szovjetkövettségnek bármilyen előkészítő, vagy
továbbvivő szerepe lett volna a sztrájkmozga-
lomban. Az angol rendőrség, amely pedig
nagyon éber, ezúttal egyetlenegy kommunisztát
nem tartóztatott le, sehol házkutatást nem
tartott, semmiféle gyanus elemeket ki nem
utasított.

Anyira elkerített a bérmozgalom terén
maradnak a sztrájkolók, hogy a mögötük álló
Labour party ezideig még a parlamentbe sem
vitte be a sztrájk ügyét, valószínűleg ezzel is
hangsúlyozni akarván, hogy a sztrájknak a poli-
tikához semmi köze nincsen.
Ezek azok a körülmények, amelyek az an-
gol bányász-sztrájkot és a vele kapcsolatos ál-
lános sztrájkot a világ munkás-mozgalmainak
egyik legimpozánsabb fejezetévé emelik. Az
angliai sztrájk gigantikus méretű túlozzák osu-

pán ennek a sztrájknak különbözőbb jelentő-
ségét, vagyis az, hogy milliós embertömegekről
van szó, hogy a fiottát hazarendelték, hogy
kétszáz ezer teherautó bonyolítja le most az
élelmiszeri forgalmat és más ilyen külsőségek.

Ezek a méretek azok, amelyek lidéronyo
másként nehezednek a lakosságra és egyes po-
litikusok lelkiüetére és ez magyarázza meg,
hogy sokan teljes felfordulástól, összeomlásról,
anarchiaról, szovjetről, diktatúrától rémüldöz-
nek, sőt egyesek lázálma odáig torzítja az ere-
ményeket, hogy egyenesen az angol világbiro-
dalom rögtöni elámerüléséről hallucinálnak.
Aki figyelik ennek a sztrájknak a lefolyását,
amely olyan fair és olyan szabályszerű, mint

egy angol futballmérkőzés, azoknak eszébe
sem jut ez a rémüldős és azok nem látnak
kísérteteket. Az angol munkásság nem akar
egyebet, minthogy keményen és elszántan óvja
meg eddigi életmódját. Az angol munkásság
becsületos eszközökkel dolgozik, olyan eszkö-
zökkel, amelyekhez joga van.

Természetesen az eseményeket soha sem le-
het előre látni és ezért nem is bocsátkozunk
jóslásokba. Nincsen kizárva, hogy a mozgalom,
ha soká tart, politikai fordulatot fog venni. Ez
a fordulat azonban semmiesetre nem mehet túl
a legalitás határain. Legfeljebb arról lehet szó,
hogy ismét Macdonald munkáspártja veszi át a
kormányt.

A kormány el akarja hódítani Erdélyt a nemzeti párttól

Goga Octavian lesz Kolozsmegyében is a hivatalos lista vezetője.
A liberálisok berterjesztették már a listájukat

(Bucuresti-Bukarest, május 4. Az Uj Kelet
tudósítójától.) A fővárosi liberális listát végleg el-
készítették. A lista élén Bratianu Junel volt mi-
niszterelnök áll. A listában helyet foglal egy zsidó
jelölt is, még pedig vagy Ilie Berkovics bankár, a
bukaresti zsidó szövetség elnöke, vagy pedig En-
kels bankár. — A kormány rendkívül beható és
intenzív propagandát folytat, hogy a választásokon
az erdélyi megyék választó Nemesi Párttól elhó-
dítsa magának. A prefektusok a belügyminiszteri-
umtan kapott instrukciókat megfelelően kanta-
lumba léptek a kizségi jegyzőkkel és az admi-
nisztratív községekkel. Kolozsmegye prefektusa,
dr. Calutiu Martian ma reggel Simu Octavian szab-

prefektus és Stoicescu földművelésügyi tanácsos
társaságában elutazott Kolozsmegyébe, hogy meg-
kezdje a választási propagandát. Első útja Bánffy-
hunyadra vezetett, ahol tárgyalást folytatott a Nép-
párt ottani exponenseivel és a közigazgatási köz-
gekkel, akiket ellátta a szükséges instrukciókkal.
A prefektus a napokban a megye összes választási
szempontból számbajöhető pontjait meglátogatja. A
kormánypart választási propagandáját egyébként a
megyei szinten felállított központból irányítják, amelynek
vezetője Octavian Prie, volt államtitkár, a néppárt
helyi tagozatának vezetője.

A kolozsmegyei listavezető Goga Octavian bel-
ügyminiszter lesz.

Devizaközpontot létesít a kormány az újabb lejesés megakadályozására

Eltörlik a gabonaneműek, zöldség és élőállatok 30 százalékos exporttarifáját
és általában így megkönnyítik a kivitelet alej stabilizálása érdekében

(Cluj Kolozsvár, május 4. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Zürichi jelentés szerint a lej a tegnapi
jegyzéssel szemben ma ismét öt pontot vesített ár-
folyamából. Zárta ker ez a veszteség két ponttal
csökkent ugyan, de a veszteség úgy is három pon-
tot tesz ki, amennyiben a tegnapi 192 és zürichi
árfolyammal szemben kezdetben 187-ai, zárta-
kor pedig 189 szantimma jegyzék Zúrichben.
Az újabb esés a Rapid távirati ügynökség je-
lentése szerint óriási pártitok idézett elő a buka-
resti tőzsdén. A külföldi devizák trós mérékben
emelkedtek. Később megérkezett Oromolu bankkor-
mányzó átirata a tőzsdéhez, amelyben értesíti a
tőzsdét a megtett intézkedésekről s ez némileg eny-
hítette a helyzetet.

Ugy hírlik, hogy a Banca Nationala külföldi
devizával nagyobb összegű lejt vásárolt a külföl-
dön, hogy a zuhanást ellensúlyozza.

A kereskedelemben a helyzet a lej állandó esése
miatt rendkívül súlyos. Különösen azokat a nagy-
kereskedőket éri nagy veszteségek, akik áruka-
tárak egy részét kikereskedőknek hitelbe adták el
és az új vámtarifa miatt új árut nem hoztak be.

Az „Argus” értesülése szerint a kormány nyug-
talanítva a li újabb esése miatt, amelyet külföldi
szpekuláció eredményének tekint, energikus védő-
rendszerbe helyezte a további és
megakadályozására és utóbb a lej kedvező árfolya-
mon való stabilizálására.

E rendszer alyuk között szerepelne a divi aope
rációnk moratóriuma. A kormány a Banca Nationala
mellét központi bankot állít fel, amely a leg-
szigorúbb ellenőrzést fogja gyakorolni a devizaope-
rációnk felett, amelyek csak az at sztolut szükséges-

ség keretén belül mozoghatnak. Elhatározta továbbá
a kormány, hogy energikus rendszabályokat lépjen
életbe mind: oki al szemben, akikről behozonyult,
hogy bármilyen formában lejepekukációt üztek.

Ma délelőtt 11 órakor a legfőbb gazdasági ta-
nács ülést tartott, amelyen a lej esésével kapcsola-
tos intézkedések megtételével foglalkoztak. Elhatá-
rozták, hogy a mai naptól kezdődően a gabonafélék, a
3 százalékos büntető tarifát a gabonafélék, a
zöldségfélék és az élő állatok exportjánál. Azonkívül
megteszik a szükséges lépéseket, hogy a CFR igaz-
gatósága intézkedjen a szállítási lehetőségek kibőví-
tésére. Mindezeket felül összeállították mindazokat
a cikkeket, amelyek Romániában feleslegben van-
nak s amelyek exportját minden megfőtés nélkül
engedélyezni fogják. A határozatok a mai miniszter-
tanács elé kerülnek ratifikálás végett.

Az importőrök és a fővárosi nagykereskedők
egy küldöttsége kereste fel ma délelőtt Coanda tá-
bornok kereskedelemügyi minisztert, akinek memo-
randumot nyújtottak át mindazokról a panaszokról
és sérelmekről, amelyek őket érintik. A memoran-
dumban hangsúlyozták, hogy a romániai kereskede-
lem érdekében sürgősen tenni kell valamit, mert
különben katasztrófa áll be.

Coanda miniszter szívélyesen fogadta a küldöt-
tséget és a legjobb akaratot tanúsította a kérésekkel
szemben. A küldöttség értekezletté alakult át, hogy
megbeszéljék a szükséges tennivalókat, majd Oro-
molu bankkormányzót kereste fel, akinek előadta,
hogy a lej zuhanása milyen nehéz helyzet elé áll-
totta a külföldről importáló cégeket és a Banca
Nationala támogatását kérte.

da
No. 10
nyomdája

mann
telefon 10-74

d. Maramures

Pollák Májer
elnök

késnélkül!
L
ráló por
ienia
odrász
hand 30.
Voda 40

? Mi a sziv óhaja ?

Egy

SIPOS-féle harisnya!

Kapható Reg. Ferdinand 8.

A CIONISTA SZERVEZET HÓNAPJA

Az Ijjar-akció a külföldön

Az Ijjar-akció sokatigéző fejlődést tüntet föl. A cionista szervezet hónapja elméletileg is jelentős mozzanata a zsidó nemzeti életnek. Mindentűn, ahol érdeklődés van a zsidó közélet iránt, ott vitastélyekben és tudományos előadásokon mélyítik ki a zsidó aktuális problémákat. Nyugat-Galiciában háromszáz gyűlést tartanak e rövid néhány hét tartama alatt. Amerikában a Hadassa szervezet jár elől az Ijjar-akcióban, amelynek egyes csoportjai a cionista országos szövetséggel karöltve dolgoznak. Az amerikai szervezet különben is kiadta a jelszót: Minden palesztinai zsidóra jusson egy amerikai cionista!

Együttal pedig nagy előkészületeket tesznek arra, hogy az Ijjar-akció keretein belül megindítsák az Educational movement című zsidó nevelésügyi mozgalmat. Különösen a nők közreértését követelik Amerikában, ahol a zsidó asszonyok és leányok körében valóságos amerikai tempóban hódít a mozgalom. Newyorkban eddig is több hatalmas miting keretében csináltak propagandát a zsidó újjáépítésnek. Lipsky, dr. Melamed, Tannebaum és Blitz tartottak hatalmas beszédeket az Ijjar-munka érdekében és Luis Lipsky május elsején turnéra indult. Meglátogatja az Egyesült Államok nagyobb városait, Buffalót, Clevelandot, Chicagot, St. Louist, Cincinnati, Pitebourgot és Washington. Egy másik turnét Abraham Goldberg abszolvál más nagyobb Egyesült Államokbeli városokban.

Angliában előbb Londonban indult meg teljes erővel az akció. Innen gyorsan átmentek Manchesterre, Glasgowba, Liverpoolba és Edinburghba, ahol nagyon élénk zsidó élet kezdődött. A londoni szervezet tagozatai mindezt tudományos előadásokban ismertették a zsidó mozgalmakat és ez előadóra nemzsidókat is meghívtak.

A krakói Bnei Brit-páholy a következő átiratot intézte a cionista országos szervezethez:

Aklba

Irtá Giszkalay János

De a hatalmas római hadsereg még csak ezután tudta meg, hogy mit jelent az: országuk és népük szabadságáért sikra szállott zsidó harcosokkal szemben állani. Jeruzsálem zélota védői, haladéktalanul és úgy a hogy voltak, hiányos fegyverzettel, de minden fegyvert pótoló szent lelkesedéssel, utána eredtek a visszavonuló római seregek. Az üldözö zéloták élén, mint a szélvész, úgy vágatott egy hatalmas termetű, rettenthetetlen bátorságu fegyveres: Simon bar Giora és hajszolták, kergették maguk előtt a futó hadoszlopokat, amíg végre Bét-Chóron hegyszorosán át utóltértek őket. Közrefogták a római sereget, nyilzaporral árasztották el, az ellenségnek a hegyszoroson keresztül vezetett a menekülő útja: a zéloták halálmegevető rohammal megmászák a szoros két meredek oldalát, hatalmas sziklákat görgettek az alant álló hadoszlopokra és csak a beállott estéli sötétség mentette meg a rómaiakat a végső pusztulástól. Cestius Gallus csak lopva tudta kimenteni seregét a zéloták vasgyűrűjéből. Válogatott négyszáz vitézét hátrahagyta, ő maga az éj leple alatt seregének zömével kilopozkodott a szorosból és futva menekült tovább. A zéloták másnap virradóra csak a négyszáz római katonát találták magukkal szemben. Hamarosan észrevették Cestius szökését, elsőpró rohammal gázolták le a szemben álló négyszázakat és pihenés nélkül vetették magukat a futó Cestius után. Már nem tudták utóltérni. Róma rettegett vitéz hadserege jobban bírta a futást, mint a gyakorlatlan zsidó zéloták. De még így is, a zéloták kezén maradt az ellenséges sereg egész

„A cionista világszervezet harmincöves jubileumát ünnepli. Idokolt büszkeséggel tekinthet vissza munkássága gyümölcsöire. A zsidóság nemzeti öntudatának ébresztése föltétlenül a szervezet érdeme és a zsidó nemzeti otthon fejlesztésének munkája hősri érdemeit sem lehet elvitatni tőle. A Bnei Brit mindenkor élénk érdeklődést tanúsított a világszervezet törekvéseivel szemben és erejéhez mérten részt vett a Keren Hajeszöd munkában, amely munkát továbbra is támogatni kíván zsidó áldozatkészséggel. Kívánjuk, hogy törekvéstik a zsidó nép és az egész emberiség javát szolgálják.“

Bécsben hatalmas miting indította meg az Ijjar-akciót. A nagygyűlés az Olympia-teremben zajlott le. Vezérszónoka a gyűlésnek Dr. Chajesz egyetemi tanár, főrbíró volt, aki beszédében rátért a cionizmus eddigi munkásságára és történeti jelentőségi eredményeire. Beszéltek még ezen a gyűlésen az osztrák cionista élet legjobbjai: dr. Friedmann, az osztrák országos szervezet elnöke, dr. Georg Weiner és Stricker műszaki tanácsos. A zsidó dolgozók nevében Jehosua Bierer, dr. K'aber, dr. Finkelstein, Weinberg és dr. Tartakower tartottak nagyhatású szónoklatokat. Előadták, hogy a cionista mozgalom alapjában véve a munka és a produkció mozgalma. Olyan szellemi és anyagi erőket kell bevinnünk a mozgalomba, amelyek mindenképen biztosítják a cionizmus dolgos jellét. Használó értelemben beszélt

A cseh legionáriusok kitartanak Masaryk elnök és a demokrácia mellett

Prosnitzban a cseh fascisták összeütköztek a kommunistákkal Pozsonyban leintették a fascista városatyákat

(Prága, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cseh légionáriusok szövetsége, amelynek befolyása változatlanul igen jelentős és amely tulajdonképpen a Masaryk-rezim egyik főtámasza, igen éleshangú határozati javaslatot fogadott el mai nagygyűlésén, amelyben a fascista-diktatúrát elítéli. A légionáriusok hangsúlyozzák, hogy ők változatlanul a cseh demokrácia érdekében küzdenek és minden diktatúra szemben találja magát a légionáriusok szövetségével.

A morva fascisták ma Prosnitzban gyűlést tartottak, amelyen először jelent meg öt fascista, akik fekete nadrágot, fekete inget és fekete katonaspánt viseltek és kivétel nélkül gummitokkal voltak felszerelve. A gyűlésen Swoil képviselő beszélt. A fascisták vezérékél Navratil brünni sebész választották meg. A gyűlés után összeütközésre került a sor

hadi podgyász, katonai felszerelése és teljes hadipénztára. A menekülő rómaiak elhajigálták a fegyvereiket, cserben hagyták minden felszerelésüket, hogy annál könnyebben tudjanak szaladni. A zéloták pedig, amikor látták, hogy nem bírják a versenyt a szaladó rómaiakkal, fölthagyták az üldözéssel, összeszedték az ellenség elhagyott hadifelszerelését és győzelmi trofeumokkal megrakodva, büszke diadalmenetben tértek vissza Jeruzsálembe. Tudták, hogy a zsákmányolt fegyvereknek és hadipénztárnak még nagy hivatása lesz a közelgő napok során. De a lelkeken a kivívott nemzeti szabadság szent mámore viharzott keresztül. Ojudea minden erődített helyéből vagy kiveték a római helyőrségeket, vagy önszantukból, futva hagyták el az ország határait. Az arisztokrata Róma-barátok, a nagy Hillél nevével takaródzó „békepártiak“ elnémultak, félve húzódtak meg, eltűntek a politikai élet porondjáról. Cestius Gallus futásával az utolsó római katona is elpusztult az ország területéről. A Szanhedrin visszanyerte régi politikai vezetőszerepét, újra a zsidó nemzeti szuverénitás megtestesítője lett. Maga Simon ben Gamliél, Hillél dedunokája, a hatalmába visszahelyezett Szanhedrin elnöke, — a Sammai fiainak, a zélotáknak élén állott és ő volt az, aki a kivívott győzelem emlékére és az állami függetlenség jelképezéséül elrendelte a zsidó pénzek verését. Ezekből a zsidó pénzekből bőven maradt az utókorra is. Van egy fajta, amelynek egyik lapján sátor, pálmag és etrog látható (az első győzelem Szukkót napjaiban történt), a fölíráta pedig: „Jisráel felszabadulásának első éve“ és „Jeruzsálem“. Egy másik fajta szabadságpénznek felíráta: „Simon, Jisráel fejedelme“. Simon ben Gamliél volt ez, a Szanhedrin elnöke és mint ilyen a zsidó népszuverénitás legfelsőbb kép-

a revizionisták nevében dr. Spitz. Az ortodox zsidók szintén hangsúlyozta az Ijjar-akció fontosságát. Argentínában az Ex-kutiva felhívásának a legnagyobb komolysággal és felelősségérzettel teznek eleget. Az argentinai cionisták egyelőre az ottan uralkodó nagy forrás miatt az akciót egy későbbi időpontban állapították meg, amikor azonban a legteljesebb erővel akarják megmutatni, hogy a dél-amerikai zsidóság méltó helyet foglal el a nemzeti mozgalom koncertjében.

Marokkóban az Ex-kutiva delegátusa vezeti a munkát, amelynek székhelye ezuttal Casablanca. Thuers delegátus magával hozta Nachum Sokolov felhívását a marokkói zsidósághoz. A felhívás nagy hatást keltett és a munka teljes tempóban folyik egyidejűleg a sékel akcióval.

A dévaiak Ijjar-akciója

A dévai cionista szervezetek az Ijjar-akció sikeres lefolytatására intenzív munkába kezdtek. Május 16-án értékes programmal meetinget rendeznek, melyen a cionizmus aktuális kérdéseit névs előadások fogják a közörséggel megismertetni. A dévai Ijjar-akció élén az ifjúság áll. Megalakult dr. Szegő Ernő vezetésével a dévai zsidó választási blokk, melynek tagjai dr. Szegő Ernő, dr. Lauer Andor, Isák Armin, dr. Lörincz Jenő, póttag dr. Ringwald Ernő.

fascisták és kommunisták között. A fascisták gummitoltjaikkal több kommunistát megsebesítettek, azután a sebeket sóval és borssal szórták tele.

Egyébként Stribrny volt hadügyminiszter, aki ismételten jelét adta a cseh fascisták iránt való rokonszenvének, külföldi utjáról ma visszaérkezett Prágába.

Pozsony, május 4. Mált vasárnap pattant ki néhány soviniista pozsonyi csehszlovák városatyá szándéka, hogy lemondásukkal kiprovokálják a város autonóm képviselőtestületének feloszlását és egy heti izgalom után mára kiderült, hogy nincs senki, aki a fascista vállalkozásért személyesen is felelősséget vállaljon. A képviselőtestület feloszlására irányuló kompany három héttel ezelőtt dr. Ozánik polgármester távollétében indult meg és maga dr. Ozánik állapította meg, hogy az nemcsak a vá-

viselője: fejedelem. Az egész szabadságmozgalom élén pedig Eleázár ben Anania állott.

De a zéloták nagyon is jól tudták, hogy a kivívott győzelemmel még távolról sincs befejezve az ország fölszabadítása, hogy az igazi nagy, véres leszámolás még csak ezután következik. Jól tudták, hogy Róma nem fog egykönnyen belényugodni Zsidóország függetlenségébe és a római fegyvereken esett szegényietes csorbát is igyekezni fog, hamarosan kiköszörülni. És a zéloták ehhez képest intézték a tetteiket. Barátságos szomszéd államokkal már előbb fölvettek a politikai összeköttetést. A legnevezetesebb ezek között az aviabeni királyság volt, amelynek uralkodóháza már előbb áttért a zsidó hitre. Most, a zsidó szabadságharc kitörésekor, az aviabeni királyfiak Monobac és Kenedai elsőnek siettek a zsidó zászlók alá és hűségesen kitartottak az utolsó pillanatig. De gondoskodtak a zéloták arról is, hogy az ország határain kívül lakó zsidóság is tudomást szerezzen a nagy nemzeti ügyről és valóban, a zsidók, távoli országokból is seregestől özönlöttek, hogy életüket fölajánlják a zsidó szabadságharc ügyének. És a fegyverbe sietők sorában három világhőse érkezett egyszerre Jeruzsálem falai alá: Niger, a jordántúli vidékekről, Szilasz, Babiloniából és a hősök hőse, Bar Giora. Mindegyiknek vezénylete alatt, haláltmegevető zsidó harcosok serege, de mindegyik vezér egymagában is seregek erejével fölérő.

Az országon belül is sok és sürgős elintézni való volt. Mint minden forradalmi mozgalomban, ezuttal is, olyan elemek keveredtek a szabadságharcosok soraiba, akiknek zabolátlansága és sokszor tisztátalan törekvése veszélyeztette a nemzeti fölkelés ideális tisztaságát.

Folytatása következik.

roszházi demokrácia, liberális módszere ellen kiderült, hogy csehszlovák párt legtebő, hogy a csehszlovákon visszavonulót fuj maga Bellai kormány rosháza demokráciájá

tegnap

Kitört az általán

(London, május 5. szóban volt a belügy dalmazta. A miniszter másik kijáraton távo

Este a helyzetetől és a munkának a véleményének dik a tárgyalásoka hibaválóan bizony

Az alsóház hétel fogadja el a szegyezt. Megállap sokat és így a kor Trade Unionok fel előtt a kormány n Lloyd Georg séreljen meg mind

Baldwin erre despotikus hatala angol alkotmányba kráciáért folyik. proklamálni olyan Végül Chure drákói rendszabál

A Vörös szervezet

(Amsterdam, tójától.) Az amsterg titkársága ma a Vörös Szakszerve bányászkonfliktu

„Az Angliában fejezeten nemze szükséges, hogy a legnagyobb figylyását. Mi, munkvegyünk abban,

ják szerelni a t vizsgálobizottság munkafeltételei az angol bányász jel lesz egész v nemcsak az angol proletáriátus éle rülmények köz hogy az angol A Vörös Szaksz javaslatlalt ford

London, adtak ki, hogy hansson. A hadi kirendelve, ha foglalkoznak, ban a kormány fel hillinget i

Az alsóház strájk ügyét között nyitot voltak és a yorki herceg jaik tapsokkal

Baldwint konzervatív munkáspárt A konzervatívban nem les terjeszti a által előidéze a kivételes h

ZSIDÓ KÖZÉLET

★

A Palesztinahivatal közleményei

1. A legközelebbi hajó május 13-án csütörtökön indul Konstancából. Azért indul a rendesnél egy nappal előbb, hogy sevot előtt kellő időben Palesztinába érkezzen. E hajóhoz tehát 11-én, kedden délelőtt a 11 órai személyvonattal kell elindulni, hogy kellő időben Konstancába érkezzenek. A Palesztinahivatal transzportkocsit nem indít, mert nincs megfelelő számú utas.

2. E félévben (tehát július hó végéig) a következő hajók indulnak Konstancából Palesztinába: A „Dacia“ hajó indul Konstancából május 13-án, május 28-án, június 11-én, június 25-én és július 9-én. A „Fabre Lin.“ francia hajóársaság hajói közül: május 28-án indul az „Asia“, július 10-én a „Braga“.

Weizmann Chaim fölhívása Palesztinából

Dr. Weizmann Chaim, a cionista világszervezet elnöke héber nyelvű felhívást intézett Palesztinából a Keren Hajjeszód jelentőségéről és lényegéről. A felhívás, amely hivatva van a zsidó ujjáépítésnek ezt a nagyszerűen működő instrumentumát újra a zsidóság figyelmébe ajánlani, többek között a következőket mondja:

„Mindenekelőtt tudja meg mindenki, hogy a Keren Hajjeszód nem minden esetben jelent pénzt. Semmiesetre sem jelent csakis pénzt. A Keren Hajjeszód jelentősége inkább a nép megszervezésében rejlik és a népnek az ujjáépítés feladataira célzó nevelésében.

A maaser, az adó beszedőgáltatóit polgárrá avatja.

A Keren Hajjeszód nem egyéb nemzeti adónál

Szépség

a legdrágább kincse minden nőnek. A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kívánatlanságot tesz és szerencsét hoz.

Az Elida Ideal-szappan a bőrnek egészséges színt ad és megóvja fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékig illatos.

s minden zsidó tartsa erkölcsi kötelességének, hogy országa ujjáépítésének költségvetéséhez hozzájárulhat. Semmiből, egymillió fontnyi évi költségvetésből indult ki a Keren Hajjeszód, mindig is emelkedő számokkal. Am nem szabad kiapadni a forrásnak! Tudja meg mindenki, hogy közlelnie és egybeformnia kell a néppel és hogy ezt dokumentálnia az adóval lehet. E két szó: Keren Hajjeszód, már a zsidó nép szentségét jelenti, mert egybeformított a két szót: Erec Jisráél. Még sokat kell dolgozni a Keren Hajjeszód érdekében, mert sok munka vár ránk Erec Jisráélben.

Weizmann Chaim felhívása logikus folyománya az 8 legutóbbi palesztinai utjának. Az Erec Jisráélben eltöltött néhány hét arra való volt, hogy alaposabban, mint valaha, végre tisztán meglássa, mik a teendők és mik a hiányok. Ott volt a nahalali női mezőgazdasági iskola felavatásán hosszas tárgyalásokat folytatott lord Plumer kormányzóval és alaposan informáltatta magát a zsidóknak a palesztinai véderőben való részvételéről. Mindez, de főleg a zsidó telepesek munkája és a bevándorlók elhelyezkedése képezte tanulmányai tárgyát és a tudományok nymán látta, hogy a Keren Hajjeszódnak milyen hatalmas instrumentuma annak a lendülésnek és nem egészen zökkenésmentes életnek, ami most Erec Jisráélben folyik. A harmónikus, az alulról való felépítésnek, egy nép szervezési alapon létrehozásához hozzájárul, érezte, hogy nem kedvezett, hanem adóját róta le, ezzel pedig zsidó tudata és a közösség iránt való emelkedettebb érzelmei ébredt fel benne. Ezt az érzést és tudatot pedig fokozni és ápolni kell, mert egyedül ez a népiesség igaz szelleme.

Az új nyári vasúti menetrend

(Cluj-Kolozsvár, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban megkezdtek a május 15-én életbe lépő nyári menetrend közlését. A vasúti menetrend egyéb fontos változásait az alábbiakban ismertetjük:

Kiskapus—Nagyszében—Alvinc—Gyulafehérvár: személyvonat indul Kiskapusról 1-25, Nagyszébenből 3-40, Szászsebesről 6-38, Alvincről 7-02 és 7-30 órakor van Gyulafehérváron. Egy másik személyvonat indul Kiskapusról 7-50 kor és Szebenbe ér 9-16-kor, ahonnan 12-20-kor van csatlakozás Szászsebes felé, ahonnan 15-35 kor indul és 16-03 kor van Alvincen. A harmadik személyvonat indul Kiskapusról 14-11 kor és 15-40-kor van Szebenben, ahol csak 19-30 kor van csatlakozás. Negyedik vonat indul Kiskapusról 18-15, Szebenből 19-30, Szászsebesről 22-28, Alvincről 22-53 és 23-15-kor van Gyulafehérváron.

Visszafelé indul egy személyvonat Gyulafehérvárról 3-40, Alvincről 4-22, Szászsebesről 4-50, Szebenben van 7-50 órakor, ahonnan 9-18 kor indul tovább és 10-38 kor van Kiskapuson. Egy másik vonat indul Gyulafehérvárról 11-35, Alvincről 12-10, Szászsebesről 12-30 és 15-07 kor van Szebenben, ahonnan 18-52 kor megy tovább és 20-13 kor ér Kiskapusra. Alvincről indul egy vonat 17-30, Szászsebesről 18-08 és 21-50 kor van Szebenben, ahonnan 3-55-kor megy tovább és 5-20 kor van Kiskapuson.

Temesvár—Arad: személyvonat indul Temesvárról 2-45 és 4-10 órakor van Aradon. Egy másik személy indul 6-05 kor és érkezik 7-37-kor. A harmadik személyvonat indul 8-25 kor, érkezik 9-52 kor. Negyedik személyvonat indul 15-02 kor, érkezik 16-33 kor. Az ötödik személyvonat indul 18-55 kor, érkezik 20-25 kor. Gyorsvonat indul 11-15 kor, érkezik 12-34-kor. A másik gyors indul 23-30-kor, érkezik 0-43 órakor.

Visszafelé indul egy személyvonat 1-10-kor, Temesvárra ér 2-40 kor. Második vonat indul 6-45 kor, érkezik 8-15 kor. A harmadik személy indul 10-23 kor, érkezik 11-53 kor. A negyedik személyvonat indul 13-30 kor, érkezik 14-58-kor. Ötödik vonat indul 19-35-kor, érkezik 21-05 kor. Gyorsvonat indul 6-05 kor, érkezik 7-20-kor, a másik indul 18-15 kor, érkezik 19-30 kor.

Arad—Nagyvárad: gyorsmotor indul Aradról 6-20, Nagyszőlősről 8-30 kor, Váradra ér 9-30-kor. Személymotor indul 21-30 kor, Szalontáról 0-50 kor, Váradon van 2-20 kor. Személyvonat indul Aradról 10-17, Szalontáról 13-33 kor, Váradra ér 15 órakor. Visszafelé a gyorsmotor indul Váradról 16-10, Szalontáról 17-10 és 19-09-kor van Aradon. A motoros személy indul Váradról 19-20, Szalontáról 20-58 és Aradon van 0-05 órakor. A rendes személyvonat Váradról indul 5-05, Szalontáról 6-44 és 9-55 órakor van Aradon. Nagyvárad és Arad között ezenkívül egy vegyesvonat is közlekedik.

Székelykocsárd—Marosvásárhely—Madéfalva—Galac: gyorsvonat indul Kocsárdról 12-05, Marosvásárhelyről 14-10, Szászrégenből 15-21, Gyergyószentmiklósról 18-26 és 6-10 kor van Galacon. Ennek ellenvonata Galacból indul 23-36, Madéfalváról 9-13, Gyergyószentmiklósról 11-05, Szászrégenből 14-15, Marosvásárhelyről 15-25 és 17-43 órakor van Kocsárdon.

A két személyvonat közül egyik indul Kocsárdról 14-55, Marosludásról 15-45, Vásárhelyről 17-43, Szászrégenből 19-09, Marosvásárhelyről 21-42, Gyergyóból 23, Madéfalváról 1-11 és 12-58 órakor van Galacon. Visszafelé a vonat Galacból indul 6-25, Madéfalváról 19-20, Gyergyóból 21-43, Hévíziől

23-17, Szászrégenből 1-43, Vásárhelyről 3-17, Marosludásról 5-39 és 6-35 órakor ér Kocsárdra. A másik személyvonat Kocsárdról indul 23-50, Ludásról 0-42, Vásárhelyről 2-52 Régentől 4-25, Hévízről 7-02, Gyergyóból 8-18, Madéfalváról 10-31 és 23-02 órakor van Galacon. Ennek ellenvonata Galacból indul 15-30, Madéfalváról 3-34, Gyergyóból 5-50, Hévízről 7-11, Régentől 9-29, Vásárhelyről 10-49, Marosludásról 12-40 és 13-33 órakor van Kocsárdon, ahol mine gyik vonatnak csatlakozása van ugy Bukarest, mint Kolozsvár felé.

Madéfalva—Sepsiszentgyörgy—Brassó. Személyvonat indul Madéfalváról 13-35, Csíkszeredáról 10-51, Sepsiszentgyörgyről 10-01 és 14-10 órakor van Brassóban. A másik személyvonat Madéfalváról indul 20-15, Csíkszeredáról 20-31, Sepsiszentgyörgyről 22-41 és Brassóban van 23-50 kor. Harmadik vonat indul Madéfalváról 4-20, Csíkszeredáról 4-36, Sepsiszentgyörgyről 6-46 és 7-55 órakor van Brassóban.

Az első ellenvonat Brassóból indul 5-30, Sepsiszentgyörgyről 6-41, Csíkszeredáról 8-55 és 9-10 órakor van Madéfalván, ahol azonnal van csatlakozása Vásárhely felé a galaci gyorsal. A második ellenvonat Brassóból indul 15, Sepsiszentgyörgyből 16-11, Csíkszeredából 18-32 és 18-48 kor érkezik Madéfalvára, ahol 19-20 kor van csatlakozása Kocsárd felé. A harmadik ellenvonat 19-50-kor indul Brassóból, 21-02 kor Sepsiszentgyörgyről, 23-22 kor Csíkszeredáról és 23-38-kor van Madéfalván.

Brassó—Fogarás—Nagyszében. Személyvonat indul Brassóból 6-40, Fogarásról 10-25 és 14-20 kor van Szebenben. Ennek ellenvonata Szebenből indul 5-40, Fogarásról 10-05 és 13-11 órakor ér Brassóba. A vegyesvonat indul Brassóból 12-42, Fogarásról 16-50 és 21-05 órakor érkezik Szebenbe, ahonnan visszafelé indul 9-25, Fogarásról 14-17 és 17-46 kor van Brassóban.

Piski—Petrozsény—Lupény: személyvonat indul Piskiből 4-40, Petrozsényből 8-49, Vulkánból 9-50 és 10-05 kor van Lupényban. A másik vonat Piskiből indul 10-40, Petrozsényből 14-15, Vulkánból 15-55 és 16-10 kor ér Lupényba. Harmadik vonat indul Piskiből 21-40, Petrozsényből 1-51, Vulkánból 2-55 és 3-10 kor van Lupényban.

Az első ellenvonat Lupényból indul 3-50, Vulkánból 4-05, Petrozsényből 5-03 és 8-40 kor ér Piskibe. A másik ellenvonat indul 13-30, Vulkánból 13-45, Petrozsényből 14-45, és 18-15-kor van Piskin. A harmadik ellenvonat Lupényból indul 20-45, Vulkánból 21, Petrozsényből 22-01 és 1-45 órakor érkezik Piskibe, ahol valamennyi vonatnak csatlakozása van Arad és Tövis felé.

Figyelem!

Kárposok és kocsigyártók
kellékeit legolcsóbban **Back**
Bernát áruházában szer-
kezhetik be. Oradea-Mare,
P. Regina Maria No 1.

Ha művészi kivitelű fa, vas, vagy réz-
butort és zongorát akar vásárolni, ne
sajnálja az utat **Marosvásárhelyre**
és tekintse meg

Székely & Réty
Erdélyrészi Butorgyár R.T.
állandó butikállomását. Valódi Bösendorfer,
Stingl, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, továbbá furnirok és klosterneburgi
enyvezett lemezek nagy választékban.

INN

Newyork há-
york nagy pompá-
háromszázados é-
Henrik csakugyan
szigetén, de a lee-
1626-ban épültek

Aztán a york
nevét, az új Ame-
1696-ban 4.3
század folyamán
kedett és 1800
felülmúlta a 200
ben pedig az egy-
Ma a város
lélek lakja, félmi
London területe

A Manhattan
matosok a leendő
gombokért, cifra-
ülakóktól. Ma e-
milliárd és 268

Hogy fogalm-
sról, elég anny-
nem kevesebb,
melyen több, m-

Tekintve, h-
nyos telkek a
körülbelül kétez-
egy Newyork
a felhőkparó
Ujabbán az am-
hogy a Manhat-
szigetét alkotna
területet ad és
terrel meghosoz

Az Eiffel
A kolosszusok
tornyát, melyet
régja, kilenceze-
zonyosan pusztá-

A ciklopszai
fogva, minthogy
köti össze s
szízméter hossz-

Ez a merész
ostromának, né-
sulyt bír meg,
főlebb szöszve-

De a szél-
toronynak a ro-
ben fedezték f-
befestették. Az
a tetejéig, de
lassanként elő-
kezetet, mely
aligha él túl

Azután az
és mint nagy
muzumba, m-
titánt.

Az ember
vőben minden
dolat sebesség-
rejlő energiát.

Mind gyal-
zásáról: a te-
homályos léle-
magyarázhatju
fel, mint láth-
készülékét.

Az ember
tudós érdekes
fonálra cérna-
tett belé, me-
ablakos fém-
A cérna-
fokokra beosz-

Ugy gon-
megváltoztatj-
orsót átjárja
is, a delejtét
nyából. Miné-
változás, ann-
nagyraágát le-

Ebben
mitotta a tes-
étterragéseke
kintetből ind-
A kis'rlé
vassuk — m-
hogy egy gy-

INNEN-ONNAN

Newyork háromszázéves jubileuma. Newyork nagy pompával készül megülni alapításának háromszázados évfordulóját, mert noha Hudson Henrik csakugyan 1609-ben kötött ki a Manhattan-szigeten, de a leendő Newyork első házai csak 1626-ban épültek föl.

Aztán a yorki herceg volt az, ki a város előbbi nevét, az új Amszterdamot Newyorkra változtatta. 1696-ban 4.300 lakost számlált. A tizenharmadik század folyamán lakóinak száma 10.000-re emelkedett és 1800-ban már 60.000-re. 1830-ban felülmulta a 200.000-et, 1850-ben félmilliót, 1854-ben pedig az egymilliót.

Ma a város területe 70.800 hektár és hatmillió lélek lakja, félmillióval több, mint Londont, jóllehet London területe kétszer akkora, mint az övé.

A Manhattan-szigetet, melyre a hollandi gyarmatosok a leendő város első vityillóit építették, gombokért, cifra csere-csáriért szerezték meg az őslakóktól. Ma ezt a területet csakély tizenegymilliórd és 268 millió dollárba becsülik.

Hogy fogalmat adjunk Newyork gyors fejlődéséről, elég annyit mondanunk, hogy husz év alatt nem kevesebb, mint harmincezer házat építettek, melyen több, mint félmillió lakás van.

Tekintve, hogy a telek nagyon drága — bizonyos telek a Wall-street táján négyzetméterenként körülbelül kétezretdollárba kerülnek, érthető, hogy Newyork nem szelében nőtt, hanem fölfelé, a felhőkparó valóságos szükség lett számára. Újabban az amerikai főváros: úgy akarják növelni, hogy a Manhattan-sziget folytatásul mesterséges szigetet alkottak, mely a városnak 2000 hektár új területet ad és a rakodó-partot tizenkilenc kilométerrel meghosszabbítja.

Az Eiffel tornyot megeszti az idő vasfoga. A kolosszusok kolosszusát, Európa legmagasabb tornyát, melyet 1889-ben állítottak fel, a rozsdára, kilencezer tonna öntött vasát lassan, de bizonyosan pusztítja az idő vasfoga.

A ciklopszi-torony teljesen szilárd a súlyáról fogva, minthogy a négy tartópillért semmi sem köti össze a régységű alakjának egyik oldala szizméter hosszú.

Ez a merész építmény ellenáll a vihar minden ostromának, négyzetméterenként négyszáz kilogram súlyt bír meg, míg a legveszesebb orkánok is legfőkébb szelvényen kilogramnyi nyomást gyakorolnak rá.

De a szélnél is félelmetesebb ellensége az Eiffel-toronynek a rozsdás. Az első rozsdarágásokat 1892-ben fedezték fel és akkor nyomban háromszorosan befestették. Azóta is folyton festegetik az alapjától a tetejéig, de a rozsdásodás pusztító munkája azért lassanként előre halad, őrli, pusztítja a gigászi szerkezetet, mely a műszaki és vegyi szakértők szerint aligha él túl két-három évszázadot.

Azután az öreg Eiffel-tornyot majd lebontják és mint nagy idők tanuját, beszállítják valamilyen múzeumba, mely magába fogadhatja ezt a rokkant titánt.

Az emberi tekintet villamosága. A jövőben mindent megmérnek és ellenőriznek: a gondolat sebességét épügy, mint az emberi tekintetben rejlő energiát.

Mind gyakrabban beszélnek az agyvelő kisugárzásáról: a telepátiát, hipnózist és más, ma még homályos lélektani jelenségeket könnyűszerrel megmagyarázhatjuk, ha az emberi agyat úgy fogjuk fel, mint láthatatlan sugárak felvevő- és leadókészülékét.

Az emberi tekintet energiáját illetőleg egy angol tudós érdekes kísérletet végzett. Vékony selyemfonálra cérnaorsót függesztett, villamosáramot vezetett belé, melyet a külső villamoságtól egy üvegtáblás fémszekerénnyel védett meg.

A cérnaorsóra delectüt alkalmazott, alája egy fokokra beosztott kört rajzolt.

Ugy gondolkozott, hogy ha az emberi tekintet megváltoztatja az éterrezgéseket, akkor a cérnaorsót átjárja a villamos áram, delectütű válik magává, a delectüt bizonyos szögben kitéríti eredeti irányából. Minél nagyobb lesz az éterben előidézett változás, annál jobban kitér a tű és a kitérés nagyságát le lehet olvasni az alája rajzolt körben.

Ezenben a delectüt ingadozásából mindig leszámított a testből kiáradó hőenergiát, valamint más éterrezgéseket, melyek nem az agyból, vagy a tekintetből indulnak ki.

A kísérletek — mint az angol lapokban olvassuk — meglepő eredménnyel jártak. Kiderült, hogy egy gyermek tekintete sokkal kisebb távol-

ságra mozditja ki a delectüt, mint egy felnőtté. A felnőttek átlaga körülbelül tizenöt foknyira lendítette ki a delectüt, mikor öt percig erősen nézték. De egy színész és egy vakmerő repülőbiztosi hatvan foknyira térítette ki a delectüt eredeti irányából.

Az amerikai egyetemek halgatónak szellemi nivója. A „New Republic“ című folyóirat cikksorozatát kezdett az amerikai egyetemi oktatásról. Ezzel kapcsolatban körkérdezt intézett egy meg nem nevezett nagy egyetem száz hallgatójához. Mintegy hatvan kérdésre kért feleletet csupa olyan emberről, aki világhíresség számba megy. A válaszokból kiderült, hogy csak negyven százaléknak volt helyes fogalma történelmi eseményekről és nevekről. Hét ember kivételével a válaszolók valamennyien amerikai szüledek voltak és az alábbi válaszokkal állították ki magukról a bizo-

Bünpártolás miatt letartóztatták Tomitza szatmári rendőrkomiszárt

A szatmári rendőrség megfelelt az Uj Kelet három kérdésére. Szenszóolás fordulat a Markovitsné-féle gyilkosság ügyében

(Cluj Kolozsvár, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Két héttel ezelőtt feleletet kért az Uj Kelet a szatmári rendőrségtől három súlyos kérdésre. Feleletet kértünk arra, hogyan lehetséges az, hogy Szatmár közvetlen közelében ki lehet végezni egy dolgos, többgyermekes családanyát és a gyilkos, noha az első pillanattól kezdve minden körülmény ellene szólt, két hétig teljes biztonságban érezhette magát. Feleletet kértünk arra, milyen összefüggés van a rendőri nyomozás holtpontrajtása és a gyilkos házaspár által folyton hangoztatott azon kijelentései között, hogy a rablott pénzből ezer lejt fizettek az első nyomozást vezető rendőrtisztviselőnek, hogy ez a nyomozást megakassza és végül feleletet kértünk arra, miért nem derítették ki alaposan Fehér Kati sűrűn hangoztatott ama kijelentésének hátterét, amely szerint az egész bajt annak a rendőrtisztviselőnek köszönhetik.

Három kérdésre egy felelet

Két héttig tartott, míg a szatmári rendőrség megadta a feleletet az Uj Kelet három kérdésére. A szatmári rendőrség a három kérdésre egyetlen felelettel válaszolt, de ez az egyetlen felelet egy csapásra derít világot mind a három kérdésre. Erről a feleletről elsőnek szatmári tudósítónk értesít, aki ma rövid táviratban jelenti:

Tomitza komiszárt a Markovitsné-féle bűnygyben ma letartóztatták.

Ez a szenzáció erejével ható letartóztatás világos és logikus magyarázatát adja a Markovitsné-féle gyilkosság összes, eddig fel nem derített részleteinek. Tomitza komiszár, aki a rejtélyes körülmények között eltűnt Markovitsné ügyében az első vizsgálatot vezette, pártfogója volt a gyilkos házaspárnak, akik a szegény zsidó zöldséges kofát körmonfont módon csaltek lépre és 4500 lejért kegyetlen módon gyilkolták le.

Miért vártaolt magára az igazság két héttig?

Tomitza komiszár letartóztatása bennünket nem ért váratlanul. Attól a pillanattól kezdve, amikor a Markovits család privátdetektívjének és a szatmári sziguranca komiszárjainak együttes nyomozása napfényre hozta a hetekkel ezelőtt különös körülmények között eltűnt Markovitsné tragikus sorsát, meg voltunk győződve arról, hogy Tomitza rendőrkapitánynak — bármennyire is döbbenetesnek hangzik ez — a keze benne van ebben a bűntényben. Amikor a szatmári rendőrség a kétségtelen bizonyítékok tömkelege ellenére sem indított eljárást Tomitza ellen és a gyilkosság nyomozását a maga részéről lezárta, az Uj Kelet világosan és precízen megfogalmazott három kérdéssel félre nem érthető módon mutatott rá Tomitza komiszár bűnösségére. Csak a politikai helyzet változásával együttjáró szatmári rendőrprefektus-válsággal magyarázhatjuk azt, hogy a szatmári rendőrségen nem lévén eddig felelős ténnyező, két hét volt szükséges ehhoz, ameddig Tomitza komiszár letartóztatását elrendelték.

Bünpártoló, vagy érlelmi szerző?

Amikor ezeket a sorokat írjuk, csupán annyit tudunk, hogy Tomitza rendőrkapitányt

nyitványt: „Bernard Shaw híres amerikai író, de már meghalt. Marconi zsidó király volt, ő találta fel a repülőgépet és már a XVI. században rádióval kísérletezett. Steinmetz német iparbáró volt, aki most komponál.

Michelangelo görög ezobrász volt, aki néhány évvel ezelőtt tragikus körülmények között meghalt. Edward Jennerről és Alfred Nobelről csak két diák hallott a száz közül, Confuciusról négy, Kontról tíz, Göthérol harminc, Napoleonról mindenki tudott, H. G. Wellsről 72 és Darwinról 72. Nevelésügyünk körül valami radikális hiba van, — állapítja meg a „New Republic“ — nemcsak a felső fokozat, hanem az alacsonyabb fokozatok is. Minden iskolagyereknek külön bizonyítványt kell kiállítani magáról, mint ez a csoport, mert ha nem, nem szabad az elemi iskolából kibocsátani.

letartóztatták. Nem tudjuk azt sem, vajjon a rendőrség, vagy az ügyészség rendelte el Tomitza őrizetbevételét és azt sem tudjuk, vajjon Tomitza komiszár megtette-e már beismerő vallomását. A gyilkos Márton István és felesége, Fehér Kati a legelső kihallgatásuk alkalmából nemcsak bünpártolással vádolták Tomitzát, hanem azt a szörnyű vádat emelték ellene, hogy az elvetemedett rablógyilkosságnak a rettegett rendőrkapitány volt az érlelmi szerzője. A sziguranca történet kihallgatása alatt Márton Istvánné számtalanszor fakadt ki keserűen:

— Az egész bajt Tomitza rendőrkomiszárnak köszönhetjük!

Amikor a meglepett szigurancaisztviselők a kifakadás jelentőségét firtatni kezdték, Fehér Kati azt az elképesztő kijelentést tette, hogy a gyilkosság terve Tomitza rendőrkomiszár agyában fogamzott meg, aki jóbarátja volt a züllött Márton Istvánnak. Tomitza többször példálózgatott volna arra, hogy Markovitsnéll állandóan negyvenötvenezer lej van és nem ártana eltenni láb alól az asszonyt.

Tomitza komiszár „bevezeti a nyomozást“

A gyilkos házaspár vallomásán kívül konkrét bizonyíték egyelőre nem szól amellett, hogy Tomitza komiszárnak része lenne az elvetemedett büncselekmény kitervelésében és előkészítésében. Az azonban, hogy a rendőrkomiszár ur hitvány ezer lejért magára vállalta a gyilkosság elpalástolását, már az első percben világos volt. Tomitza komiszár ur, aki a ragától került Szatmárra, igen gyanus életet folytatott. Gyakran lehetett kétes elemek társaságában látni és barátait egyáltalában nem hivatásához és nem rendőrtisztvi uniformisához méltóan választotta meg. Jóbarátságot tartott fenn a rablógyilkosságra vetemedett züllött Márton Istvánnal is és amikor a züllött kertész először került gyanuba, Tomitza arra kérte főnökét, osszák ki neki az ügyet, mert ő ismeri a vádlott házaspárt.

Tomitza komiszárnak vizsgálóbiztosi minőségében első teendője volt szabadlábrahelyezni az őrizetbe vett Márton Istvánt. Márton szabadlábrahelyezése után Tomitza két detektív kíséretében járt ki Márton Istvánhoz „nyomozni.“ Valahányszor a tanyára értek, Tomitza az egyik detektívet rendszerint a virágházba küldte virágért, a másikat a korcsmába cigarettáért, ő maga pedig egyedül maradt a házaspárral és nyilván a gyilkosság elpalástolásának lehetőségeit beszélte meg a gyilkosokkal.

Sherlock Holmes a Royal-szállóban

Tomitza komiszár napokon keresztül vezette félre felettéseit. Első jelentésében alapos gyanúnak adott kifejezést, hogy Markovitsné alighanem csehszlovákiai csempész utján lett bűntény, vagy baleset áldozata. Amikor ezt a feltevést semmiképen sem tudta kézzelfogható bizonyítékokkal alátámasztani az a Tomitza komiszár, aki tudta jól, hogy a szerencsétlen Markovitsné holtteste a kut mellett a virágos kertben két tenyőfa tövében van elásva, Sherlock Holmes szerepére vállalkozott a Royal-szállóban.

Tomitza komiszár az ezer lej vérdíjért pénzéért hetében kiszállt a szatmári Royal-szállóba, ahol Markovitsné árutárában holmijait el szokta helyezni. A zsidó husvét ünnepe

felzavarta a városzerte köztisztelőben álló Gottlieb-család nyugalmát, szakértő szemmel nézegette a szálloda udvarát és már-már elrendelte az udvar feladását azon a címen, hogy Markovitsné senki sem látta eltávozni a Royal-szállóból, tehát ott kell lennie a holttestének.

Két héttel ezelőtt ezt írtuk:

„Nem rajtunk mulik, hogy a szomorú szatmári szenzációt állandóan napirenden tartjuk, noha a szatmári rendőrség a maga részéről már lezárta a vizsgálatot azzal, hogy a gyilkos házaspárt átadta az ügyészségnek. Mi azonban úgy érezzük, hogy az árván maradt hat gyermeknek, de mindenekelőtt az igazságnak tartozunk azzal, hogy mindaddig ne tegyünk pontot a rendőri nyomozásra, amíg indokolt aggodalmainkat végleg nem tudja eloszlatni.”

Tomitza komissár letartóztatása után mi is pontot teszünk a rendőri nyomozásra és várjuk a vádiratot.

Reflexiók egy hangversenyhez

Nem világhírű művészek koncertjéről akarok írni, nem is a zene esztétikai és etikai jelentőségéről óhajtok ezúttal értekezni. Ha a szokványos keretekhez ragaszkodnék, úgy egyszerűen megírnám, hogy tegnap este az unitárius kollégium nagytermében egy pár fiatal művészjelölt koncertet adott — és ezen a koncerten a jelöltek mindegyike pompás, meglepően mély és komoly tehetséget árult el. Ezzel zárnam is mondanivalóim sorát, mert hiszen a világ minden részében, — talán éppen ma, éppen tegnap este — számos ilyen koncert zajlott le anélkül, hogy az élet és az emberek komolyabban felfigyeltek volna rá. És mégis és e megdölgölások ellenére is úgy érzem, hogy Hevesi Piroska művészképzője tanítványainak tegnap esti koncertje nem csupán egyszerű tény, hanem a mi kisebbségi sorsunk és életünk, főleg pedig a mi zsidó kultúrsorsunk szempontjából jelentős esemény, amelyre fel kell figyelnünk és amelyet nemcsak a szokványos „kritikai” megjegyzésekkel kell illetnünk, hanem inkább mint jövőendő sorsunk tükrképének egy részletét kell felvázolnunk.

Egyetem, középiskola, intellektuális fejlődési lehetőség, a succrescencia problémája — minden vonalon — szellemi drótszövényekkel van elzárva ifjúságunk legtöbbje előtt. A hagyományos zsidó kultúrerőklődés és szomjúság kielégítésének útjába — az eredendő dogmákon és tabukon kívül — egy csomó kívülünk álló gát feszül, amelyeket hiába próbálunk szétfeszíteni, mert a korszellem e pillanatban ellenünk van.

A zsidó faji géniusz, melyet sokan joggal, vagy jogtalanul az alkalmazkodás géniuszának szeretnek feltüntetni — nem marad vesztég és új kiélési területet keres magának. Nem véletlenül, nem vaktában, hanem ősi hajlamoknak engedelmességedve tör a művészet, elsősorban pedig a zene felé, melyet joggal nevezhetünk par excellence zsidó művészetnek. Evezredéken keresztül a zsidó művészet felfejlődését kemény dogmák, minden elaszticitásra képtelen tradíciók tartották lenyűgözve, egyedül az irás, a gondolat és a zene volt az, melyen keresztül művészi hajlamaink érvényesülhettek. Érthető ez. A mélység népe vagyunk, bármennyire szeretnek bennünket a realitások népének feltüntetni.

Forradalmi lendületünk és konzervativitásunk ugyanazon mélységből tör elő, mint vágyaink és szerelmekünk lángja: a föld és az ég elvegyült nosztalgijából. Az ő zsidóságban külön kaszt élt, — a léviták kasztja, melynek legfőbb hivatása a zene és az ének ápolása volt. A körülmények és adottságok nyomása alatt most a zenélő, sajtó, vágyait szabadon elzengő zsidó szív szólal meg. Mert nem véletlen, hogy a tegnap esti fiatal művészek és a tegnap előtt

Dugulás, aranyeres bántalmak, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferencz József” keserűviz, naponként többször bevéve, biztos segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferencz József víz alhasi megbetegedések eseteiben is gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

este oly nagy sikerrel szerepelt növendékek nagy része zsidó. Nem dicseretül, nem dicőségül hangsúlyozom ezt ki, hiszen tölem áll, legtovább a faji elfogultság. És mégis örömmel regisztrálom és állapítom ezt meg, mert egy elnyomott, megüszött, kellőleg nem értékelt fajtának erejét érzem átsugárzani a zenei alkotásokon, melyeket olyan ihletett szívvel interpretáltak. Nem én: komoly tudósok mondják a fajelméletet a reakciós tudomány hamisításának. Bizonyos, hogy ha van faji elhatároltság, — úgy ez elsősorban az érzelmvilágba és a tehetségeken nyilvánul meg. A kultur predesztináltságban. Ez a kultur- és érzelmi predesztináltság fölte diadalát tegnap és tegnapelőtt este az unitárius kollégium nagytermében, ahol Bach, Beethoven, Schubert etc. szellem a zsidó tanítványok és művészek lelken keresztül új értelmezést, új színezetet nyert. Nem új művészi, hanem más emberi és érzelmbeli értelmezést.

Valahogyan melegebbet, mélyebbet és keletien színesebbet. Ezzel korántsem azt akarjuk mondani, hogy a nemzsidó művészek művésze akárcsak egy fokkal is alacsonyabb, vagy kevesebb értékű lenne, csupán azt, hogy a lefojtott zsidó érzs- és szellemi energiák sikongóban, szélesebben, megrázóbban zengtek fel a hurokon. Érthető, szomorúan és maghatóan érthető ez.

Boskovics Sándor Bach Liszt: Orgel Fantasia játéka, kiforrott művészettel interpretálta. Ebben a fiatal művészen meglepő öntudatossága és egyben temperamentumának élénksége. Egyénisége még nem bontakozott ki teljes virágzásában, de úgy hisszük, hogy színes

Ötvenmillió lejjel rádióelosztótársaságot alapít az állam

A magántőke a részvények 40 százalékát jegyezheti le. Megkönnyítik a rádiókészülékek felszerelését

(Bucuresti-Bukarest, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy a rádió-apparátusok beszerzése, felállítása és működése az országban különböző okok miatt, súlyos nehézségekbe ütközik, amelyek következtében Romániában a rádiókészülékek iránti nagy érdeklődés ellenére is a többi országokhoz viszonyítva aránytalanul kevés rádió apparátus működik és az egyetemes kulturának a egyszerű propagátora elől számtalan protestálás és intervenció ellenére is elzárva maradt az ország nagyrésze. Ezekben az anomáliákon kívánnak most segíteni illetékes körök egy rádió-elosztó társaság felállításával, amely szervezeti szabályainak kidolgozásán most munkálkodnak a közlekedésügyi minisztériumban. Ez a társaság a rádió elektromos állomások felállítására és használatára vonatkozó törvény, valamint az állam gazdasági jellegű vállalatának commercializálására és ellenőrzésére vonatkozó törvény alapján létesült.

Az alapszabály-tervezet szerint a társaság célja a rádió-telefonok difúziójának kiaknázása. A társaság jogában áll rádió elektromos készülékeket előállító gyárakat létesíteni. Jogában áll továbbá a társaságnak rádió-állomásokat felállítani és ugyanabban az időben foglalkozni fog a társaság a rádió-telefon és rádió-távíratkozás körébe tartozó összes kérdésekkel az idevonatkozó tudományok fejlődésének megfelelően.

A társaság alaptőkéje az alapszabályok tervezete szerint ötvenmillió lej lesz, ötszáz lejes névértékű részvényekre felosztva. Az alaptőke hatvan százaléka, tehát harmincemillió lej, az állam apportját képezi, míg a fennmaradó negyven százalék, azaz huszmillió lej a magántőkét képviseli és nyilvános aláírás útján folyik be. Az adminisztrációs tanács fog majd afelött határozni az általános közgyűlés approbálásával, hogy a körülmények szükségeltetik-e ennek az alaptőkének felemelését, amely külföldi tőke részvételével is történhetik. A társaság azonban a kiaknázáshoz és fejlesztéshez szükséges összeget magán- vagy privilégizált kölcsönökkel is megszerezheti. Az állam által a társaság számára hozott javak ellenértékeképpen az állam részvényeket fog kapni és pedig 40 ezer részvényt huszmillió lej értékben a bérleti jogért és huszezer részvényt a természetbeni hozzájárulásért. A részvények végleges elosztása és a nyilvános aláírások

és gazdag zenei lélek vár felbredésre benne és általa. Bitay Anna nemcsak az előadott darab fenséges szépségével ért el nagy hatást, (Beethoven: Eroica Variations), hanem azzal a kongenialitással is, mely nőnél szokatlan mértékben járult hozzá a nagy titán szellemének érzékeltetéséhez. Az elismerésnek legkomolyabb és legmélyebb hangján kell megemlékeznünk Weisz Edithről, aki annyi művészettel, annyi meglepő kiforrottsággal reprezentálta az előadott zenei alkotásokat, (Beethoven, Dohnányi) mintha már jelentős művészi mult, sok kontempláció, még több önismeret és művészi elmélyülés állana mögötte. Weiss Edith máris egyéniség, aki nagy jövőre hivatott. Fogel Mária Chopin-interpretációi igen magas nívón mozogtak. Preciz, szép játéka méltó elismerést és sok tapsot aratott. Rotarides Lucy fenomenális temperamentuma, meglepően kiforrott, erős egyénisége, szubtilis érzelmvilága frappáns sikerre vitte Liszt Mefisztó valcerjét.

A műsort Antal István zárta be. Schubert néhez, a legmagasabb képességeket igénylő „Wanderer Fantasia”-ját játszotta. Ennek a fiatalembernek művészete a bevégezethez, a kiforrottság béléjét hordozza magán. Erős intellektus, elágazó, mély, a zenei mélység ez irányu szépségeit egyetlen érzelmvilágba összefogó zenész, aki amellet technikailag is teljesen felkészült és még nagy fejlődésre predesztinált. A közönséget teljesen lenyűgözte játékával, mely lelkes ünneplésben részesítette.

Az elismerés adóját le kell rónunk ezúttal is a fiatal művészek nagyszerű mestere: Hevesi Piroska előtt. Nagy és derék munkát végzett, amely azonban nem volt terméketlen, sőt — gazdag és eredményes volt. Salamon László

ellenőrzését egy bizottság fogja végezni, melynek tagjai a legfőbb semmitűszék elnöke, a legfőbb ellenőrző tanács elnöke, a kormány tagjai és a Banca Nationala kormányzója.

Az állam a társaságnak kizárólagosági jogot fog biztosítani, előadások, koncertek, tanfolyamok, hirdetések, sajtóközlemények és minden más általános jellegű közlések továbbiására. Ezenkívül biztosítja az állam a társaságra a nemzeti ipar támogatására vonatkozó törvény összes előnyeit. A rádió-apparátusok szállításánál az állam előnyben fogja részesíteni a társaságot, amennyiben a szállítványok a kívánt technikai feltételeknek megfelelnek.

A hallgató állomások évi előfizetési díját a társasággal egyöntetűen a közlekedési és pénzügyminisztérium fogják megállapítani. Ezekből az évi előfizetési illetékekből, amelyeket a PTT. tarifái közé iktatnak és amelyeket a minisztérium fog approbálni, 30 százalék a postát illeti meg, míg 10 százalékot az a községi primaria fog kapni, amelyben az állomásokat felállítják. A társaság ezzel szemben köteles lesz leadó állomása útján meteorológiai és hidrometrikai jelentéseket, valamint a külügyminisztérium sajtóosztályának közleményeit továbbítani.

— Tolvaj, aki csak éjjel tud az utcán tájékozódni. A II. kerületi rendőrkapitány-ság Kolozsváron ma letartóztatta Barna Károly és Danciu György rovtomul u betörőket. Barna jelenleg a 11-ik huszárezredben teljesít szolgálatot, Danciu pedig a 32-ös ezrednél tüzér. Legutóbb tisztjeiknél Bonfert Károly és Ciule Sándor kapitányoknál törték be. Mindketten régi ismerősei a rendőrségnek. Tíz betöréses lopást vallottak be, de több eset terheli őket, mert a szatmári rendőrség táviratilag köröztette őket. Barna, skinek a lábát még régebről több rendőrgolyó fúrta át, a nyomozást vezető Moholean és Marposan subkomisszárok kérdéseire kijelentette, hogy nem tud visszatérni azokra a helyekre, ahol legutóbbi tolvajlásait elkövette, mert az utcákon csak éjjel tud tájékozódni. Mindkettőt átadták az ügyészségnek.

* **Pal szatina** legújabb és legkötelesebb fali-napcára 100 lej az Uj Kelet könyvostályában.

* **300-nál több zsidó tréfa**, anekdota van nagyszerűen feldolgozva és összegyűjtve Csillag Máté: Zsidó Atekdoták Kincsháza című könyvében, 222 oldal. 200 lej. Postán szállítja az Uj Kelet könyvostály.

Szerda,
Uj Kelet
Szerkesztők
Az Uj Kelet
megj
Az Uj
kesztőség
Oradea-
Str. Aurel
(Erayfüzet.
Aradon
Str. Roman
Sighetu
Miksa, Zsid
Timisoa
Nemzeti Szó

— Meg
főbbija.
szű és tu
után 62 év
Park-szant
Facadon é
Rendkívül
héber mun
ték nevét.
ség ellenőre
önfeláldozá
rál Szász
Eisler Mát
írdító gyás
előbb a zsid
közönség ve
összes felek
plomban és
dr. Löwy I
csuztatta a
lelkipásztor

— A bu
nyják a z
folyamát.
szénatus ma
tétéleket, a
fakultásnak
első és más
Eszerint az
ujrabeiratko
zők száma
kezdik az e
mozgatták a
nem adják
matrikulálta
utánig. Ha
történnének
véglegesen k
zata nélkül.

— Megj
jelentik: Zso
hosszas szenved
balt. Zsoldos
termékenyebb
oldali lapokba
jelent meg a
ban és a „Bo
időben szinte
Most már éve
csak nehezen
lájját. Halála
ség széles réte

Ras
Szöv

Jól jár aki PODOL-t használ!

HIREK

Uj Kelet az egyetemes zsidó és bányász zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkjeinek utánnyomását az Uj Kelet megjelölésével engedélyezik mások.

Az Uj Kelet főkkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredévi emléktér 2. (Erczytűzlet.)

Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.)

Sighetul-Marmatiei-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

Mal naptár

Meghalt a szászvárosi zsidóság ősz főrabbija. Stern Adolf, a szászvárosiak népszerű és tudós főrabbija hosszas, kínzó betegség után 62 éves korában meghalt a kolozsvári Park-szanasatóriumban. Az elhunyt főrabbi ezelőtt Facsádon és Uj-Szent-Annán lelkipásztorokodott. Rendkívül sokat dolgozott tudományos téren és héber munkái az országon túl is ismertté tették nevét. Az Erdélyi és Bánati Rabbiszövetség ellenőre volt. Övegye maradt, aki nagy önfeláldozással ápolta betegségében. Koporsóját Szászvárosba való átszállítása előtt dr. Eisler Mátyás kolozsvári főrabbi tartott megindító gyászbeszédet. Szászvárosban a halottat előbb a zsinagógába vitték, ahol nagy pyászoló közönség volt egybegyűlve. Megjelentek a város összes felekezeteinek lelkészei is a zsidó templomban és innen a temetőbe kísérték, ahol dr. Löwy Ferenc marosvásárhelyi főrabbi bucsuztatta a nyitott nyitott sír előtt a kiváló lelkipásztort.

A bukaresti egyetemen újra megnyitják az orvosi kar első és második évfolyamát. Bukarestből jelentik: Az egyetemi szenátus ma kommunikében közölte azon feltételeket, amelyek mellett hajlandó az orvosi fakultásnak a diákszárájk után is zárva maradt első és második évfolyamát újra megnyitni. Eszerint az orvoskari dékán elfogadhatja az újra-beiratkozási kérvényeket és ha a jelentkezők száma a diákok többségét alkotják, megkezdik az előadásokat azok részére, akik látta-moztatták az indexüket. Azok a diákok, akik nem adják be újra-beiratkozási kérvényüket, ex matrikuláltak maradnak az októberi vizsgák utánig. Ha az előadásokon ismét rendezavarások történének, vagy fegyvelemsértések, az évet véglegesen bezárják a szenátus külön határozata nélkül.

Meghalt egy magyar író. Budapestről jelentik: Zsoldos László író és újságíró tegnap, hosszas szenvedés után, ötvenkétéves korában meghalt. Zsoldos egyike volt a magyar irodalom legtermékenyebb novellistáinak, aki elsősorban jobb-aldali lapokba dolgozott. Különösen sok elbeszélése jelent meg a „Pesti Hirlap”-ban, az „Alkotmány”-ban és a „Budapesti Hirlap”-ban. Regényei egy-aldőben szintén nagy népszerűségnek örvendtek. Most már évek óta rossz viszonyok között élt és csak nehezen tudta eltartani hét tagból álló családját. Halála irodalmi körökben és az olvasókörönség széles rétegében is nagy részvétet keltett.

A kommunista-pör második napja

(Cluj-Kolozsvár, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hatodik hadtest hadbírósa ma délután folytatta a kommunista összeszküvéssel vádolt ifjumunkások és az 1925 őszén Erdély különböző városaiban leplezett kommunista szervezetek részeseinek bűnperét. A pör tárgyalásának második napján a Gyulafehérváron állomásozó hatodik hadtesthez tartozó pionerek kaszárnyájában felfedezett ugynevezett kaszárnya-sejt tagjai kerültek kihallgatásra. A vádirat szerint Nagy István, a nagyváradai központi komité volt tagja, 1925 tavaszán katonai szolgálatának teljesítésére Gyulafehérvárra vonult be és az ezred szabász műhelyében dolgozott. Itt érintkezésbe került Harasz István, Schachter Mihály, Vári István, Tóth János, Tóth Albert és Nagy II. István katonákkal, akiket rávett arra, hogy az ezredben kommunista sejtet alakítsanak.

A vádlottak közül Nagy Istvánnak az elmúlt év őszén a szervezkedés leplezése alkalmával sikerült megszöknie és Oroszországba menekülni. Tóth Albert, Tóth János, Weinwed Miklós, Vári István és Schachter Mihály tagadják, hogy a kaszárnyai kommunista sejtől tudtak, vagy annak tagjai lettek volna. Harasz István — a vádirat szerint a sejt titkára — tagadja, hogy a sejtnek tagja lett volna. Elismeri azonban, hogy néhány alkalommal, midőn fardeni mentek a Marosba, Nagy István beszélt neki a katonák és munkások nyomorúságos helyzetéről.

A gyulafehérvári vádlottak után a marosvásárhelyi közeti és helyi komité részeseinek kihallgatása következett. Lipsitz József tagadja, hogy bármilyen kommunista szervezetről tudott.

A zürichi utótőzsdéa már csak 180 szantimmal jegyezték a lejt. A zürichi esti jelentés szerint a 189 szantimos zárlati árfolyammal szemben már csak 180 szantimon értékelik a lejt. Ez a mélyebb árfolyam a holnapi nyitáznál előreláthatólag érvényre fog jutni és ennek következtében beföldön a devizák további emelkedése várható.

Önálló pártot akarnak alakítani a jugoszláviai nők. Belgrádból jelentik: A „Zsenszki Pokret” című feminista egyesület körkérdezt intézett azokhoz a tagjaihoz, akik már nyilatkoztak a nők választójoga mellett. A kérdés az volt, hogyha már a nők megkapták az aktív és passzív választójogot, önálló pártot alakítsanak-e, vagy a meglévő pártokban helyezkedjenek el. A beérkezett huszonnéggy válasz egyöntetűen azt kívánta, hogy külön női pártot alakítsanak a hölgyek, ha meglesz a választójoguk. Hogy a kérdés mennyiben aktuális, azt nem tüntette föl a „Zsenszki Pokret” körirata.

Eljegyzés. Jäger Gizit Cluj eljegyezte Jancu Peretz Cluj. (Minden külön értesítés helyett.)

Sulyos repülőkatasztrófa egy regáti városban. Bukarestből jelentik: Ma reggel Buzauban sulyos repülőszerecsétlenség történt, amelynek egy halott áldozata is van. Dobrovici kapitány és Vaslui főhadnagy ma délelőtt repülőgépe próbarepülést végeztek, miközben a gép defektet kapott és lezuhant a katonai gyakorlóterre, ahol a katonák éppen gyakorlatoztak. Egy ujoncot valóságos öszenyomott a lezuhant gép. A főhadnagy és a kapitány lábtoréást szenvedtek.

Borzalmas vasúti katasztrófa Spanyolországban. Madridból jelentik: Borzalmas vasúti katasztrófa történt pénteken Bevrás és Monte Mayor között. A plancia madridi gyorsvonat a nyílt pályán kisiklott és lezuhant a töltésről. A gyorsvonat négy kocsija teljesen összetört, a bent ülők közül ötven szörnyethaltak és huszan súlyosan megsebesültek. A szerencsétlenséget az idézte elő, hogy az eszések alámoták a pályát és a sínek meglazultak. A hatóságok széleskörű vizsgálatot indítottak.

volna. A nagyszabeni hadbírósa egyizben felmentette már a kommunista összeszküvés vádja alól. Ugy Lipsitz, mint a következő Fuchs Simon kijelentik, hogy a sziguranacán verésekkel kényszerítették ki belőle a beismerő vallomást.

Fekete Mihály a következő vádlott. Beismeri, hogy tagja volt a marosvásárhelyi kommunista ifjumunkás-organizációnak és mint ilyen, kétizben Nagyszabebenbe vitt bolsevista röpiratokat és manifesztumokat, egyizben Szászregenenben és Ditróban is járt, ahol az „Ifju Leninista” című lapot osztogatta. Kijelentette, hogy Horváth Emil rábeszélésére lépett be a szervezetbe és a röpiratsomagokat Demetrovics Aladártól, a nagyváradai szervezet titkos kurirjától kapta.

Az elnök egy kis koffert mutat neki, amelyben a vádirat szerint a röpiratokat Nagyszabebenbe vitte volna. Fekete Mihály nagy derűtség között kijelenti, hogy ez a koffer valóban az övé ugyan, az a koffer azonban, amelyben a röpiratokat Nagyszabebenbe vitte, Brassóban maradt, ahol a sziguranacán történt kihallgatása alkalmával a szigurancafőnök a koffert magának tartotta meg.

Kijelenti, hogy a sziguranacán veréssel fenyegették, ezért tette a királyi biztos által felolvasott terhelő vallomását. Elismeri, hogy résztvett a gyűléseken, tagadja azonban, hogy a szervezetnek tagja lett volna.

A tárgyalást ezután szerdán délelőttre halasztotta a hadbírósa és a vádlottakat szuronyos örök kettős sorfala között visszakisérték a börtönbe.

Öt-öt évre itélték a pénzügyminisztériumi járadéksikkasztót. Bukarestből jelentik: A bukaresti törvényszék tegnap hozott ítéletet Damboviceanu és bűnárainak ismeretes ügyében, akik a pénzügyminisztériumban sok milliós járadék-papír sikkasztást követtek el. Dambovicean és bűnárát Ma'eescut öt-öt évi fegyházra és tízszer lej pénzbüntetésre, Zaharescu Juliana pénzügyigazgatósági tisztviselőnt pedig aki a családok elkövesítésénél segédkezett, kétévi fegyházra itélték.

Unalomból lett öngyilkos egy budapesti menyasszony. Budapestről jelentik: Különös okból lett öngyilkos egy gyönyörű szép huszonöt esztendőös leány a Wahrmann-utca 6. számú ház egyik földszintes lakásában. Nem szerelmi bánat, nem anyagi gondok, hanem az unalom miatt lett öngyilkos a szerencsétlen leány, aki gázzal mérgezte meg magát. Biró Margit évet óta együtt élt Zsolt Nándor zenetanárral, az ismert zeneszerzővel, aki el akarta venni feleségül. Néhány napjal ezelőtt Zsolt Nándor súlyosan megbetegedett és Zsolt közölte Margittal, hogy a nyáron három hétig anyjánál fog lakni és arra kérte a leányt, hogy menjen haza rokonaihoz Homonnára. — Hát ezt a nyarat sem tudjuk együtt tölteni? — felelte rezignáltan a leány. Zsolt semmi különöset nem tudajdonított ennek a kijelentésnek. Este tízenegy órakor, midőn Zsolt hazament lakásába, a konyhában egy paplaron fekve, párnával a feje alatt találta barátját, aki már halott volt. Szíjában a gázrezsó gumicsőve volt és az erős gázzzag azonnal elárulta, hogy gáz mérgezés történt. Rendőrt, majd orvost hívtak, ez azonban csak a halált konstatalhatta. Az öngyilkos leány három levelet hagyott hátra, az egyik édesanyjának, Biró Zsigmondnénak szólt, a másik levelet egyik ismerősének, Sebők Bélának írta, a harmadik levelet pedig Zsolt Nándorhoz intézte, akinek azt írta, hogy bocsássa meg, hogy öngyilkos lett, de nem tud élni és hogy miért lesz öngyilkos, azt sem tudja.

* Utazik Palesztinába? Nem indulhat el a legújabb Palesztina—Egyiptom Utmutató (Baedeker) nélkül, amely minden lépését megkönnyíti. Ára vázonkötésben, térképpel 200 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályánál.

redésre benne és z előadott darab nagy ha'ást, s), hanem azzal el szokatlan mérésén szellemének legkomolyabb megemlékeznünk avészettel, annyi szentálta az elő- (owen, Dohnányi) kult, sok kon- és művészi el- iss Edith máris attott. Fogel Má- magas nivón mo- ltó elismerést és ny fenomenális kiforrott, erős ga frappáns si- rjét.

ta. ba. Schubert égeket igénylő zotta. Ennek a régzetség, a ki- agán. Erős intel- mélység ezer- emvilágba ösze- ikailag is telje- ldésére predesz- lenyűgözte játé- részesítette.

rónunk ezuttal mestere: Hevesi munkát végzett, néketlen, sőt — Salamon László

alapít

könnyítik

égezni, melynek dröke, a legfőbb ány tagjai és a

ról-gosági jogot k, tanfolyamok, iden más álta- a. Ezenkívül biz- emzeti ipar támo- zes előnyeit. A állam előnyben nyiban a szállit- nek megfelelnek. etési díjat a tár- léi és pénzügy- Ezekből az évi a PTT. tarifái inisztartarás fog lleti meg, míg 10 og kapni, amely a társaság ezzel a utján metecro- valamint a kül- közleményeit to-

tud az utcá- rendőrkapitány- Barna Károly és öket. Barna je- jesít szolgálatot, tüzér. Legutóbb ale Sándor kapi- rgi ismerősei a st vallottak be, szatmári rendőr- na, akinek a lá- ó furta át, a Marposan sub- hogy nem tud ol legutóbbi tol- a csak éjjel tud a gyűléségnék. kéletesebb fal- vosztályában.

anekdota van gyűjtve Csillag za” című köny- szállítja az Uj

Rasol, Mirjam késnélküli borotváló por a legjobb, legkias- dósabb és legoltsóbb. Egyedüli készítő **Spitz Sámuel** festékkosok. Carel-Mare Kérjen árajánlatot

Szövőgyárak figyelmébe! Festünk bármilyen gyapju, műselyem és pamut fonalat, szintarióan, bármilyen színre. **„Kristály”** kélmefestő vegytisztító és gőzmosógyár **Cluj. 500** Telefon

KÖZGAZDASÁG

Néhány napon belül életbelép az ideiglenes importtarifa

(Bucuresti-Bukarest, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pénzügyminisztériumi körökben aleptalanoknak jelentik ki azokat a híreket, hogy a provizórikus vámtarifa alkalmazását elhalasztják. A minisztertanács által elfogadott rendelkezés néhány napon belül megjelenik. A kereskedelem oka bizonyos helyesbítések szüksége az átszámításnál történt kalkulációk következtében.

Kolozsvárról tiztagu küldöttség megy az országos kereskedőkongresszusra

Junius 20-án tartja közgyűlését az erdélyi Sfatulok központja

(Cluj-Kolozsvár, május 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap este tartotta meg a kolozsvári Sfatul Negustoresco teljes választmányi ülését a bukaresti országos kereskedőkongresszus előkészítése céljából. Az ülés iránt igen élénk volt az érdeklődés és azon a rendes választmányi tagokon kívül több kereskedő vett részt.

Tuffli Richárd elnök hosszabb beszédben ismertette azt az általános helyzetet, amelyet a lejés és az új behozatali vámtarifa, valamint a kereskedelmet érintő többi sérelmek idéztek elő. Kifejté, hogy a kereskedők kongresszusát a legjobb időre hívta össze a bukaresti központ, mert a helyzet annyira súlyosbodik, hogy helyszínt már nem szenvedhet az orvoslás. A mentési munkát azonban csak akkor lehet eredményesen keresztülvinni, ha a kormány látja, hogy a kereskedelem egységes és érdekei megvédésében feltétlen szolidáris.

Sajnos, ez a multban nem volt így, mert addig, amíg a többi gazdasági érdekeltségek, főleg pedig az ipar erősen szervezkedett és ha kellett, áldozatok árán is, a apokat létesítettek propaganda és a szervezet kiépítése céljaira, a kereskedők még mindig nem ismerték fel azt az egyszerű tényét, hogy szervezethez és szolidaritás nélkül nem lehet érdekeket megvédeni. Ez az indolencia, amely különösen a kolozsvári kereskedőknél van meg nagymértékben, természetesen megfosztja magát. Ezzel magyarázható az is, hogy míg a legegyszerűbb munkás is fizetésének egy bizonyos hányadát adja oda szervezeti célokra, addig a kolozsvári kereskedők nagyrésze havi huszlejes egyesületi díjait sem fizetik meg.

Az elnökek ez a bejelentése nagy megdöbbenést váltott ki a választmány és a jelenlévő tagok között és az a vélemény alakult ki, hogy ezt a tarthatatlan állapotot valamilyen módon meg kell szüntetni, mert az a kereskedő, aki havi husz lejt sem hajlandó áldozni arra, hogy a szervezetének fentartását biztosítsa, nem tarthat igényt arra, hogy szükség esetén érdekei védelmében az egyesület eljárjon.

Tuffli elnök bejelenti, hogy a kongresszusra Trancu Jasi miniszter és Mihail Manoilescu államtitkár is részt fognak venni, akik a három év előtti Sfatul-kongresszuson is jelen voltak.

A kongresszus kérdéséhez Somogyi Miksa, Biró Andor, Romanivici Gligor, Joanescu és Fodor Viorel szólaltak fel, majd megválasztották a kongresszusra kiküldendő delegáció tagjait Tuffli Richárd, Somogyi Miksa, Romanovici, Biró Andor, Szabó Jenő, Joanescu, Pascui, Sipos Jenő és Harmat személyében, akik szombat este fognak elutazni. A delegációhoz még több kereskedő jelentette be csatlakozását.

A választmány ezután foglalkozott a Sfatul rendes közgyűlésének megtartásának kérdésével, melynek hatánapját junius 20-án állapította meg.

Sztrájkok a brassói szabómunkások. Brassóból jelentik: Az itteni szabómunkások tegnap reggel sztrájkba léptek, mert tár

gyalásaik a munkaadókkal nem vezettek eredményre. A munkások kollektív szerződést akarnak és a drágasági index arányának megfelelő emelést. A munkaadók holnapig adtak terminust a munkásoknak és ha eddig nem lépnek munkába, kizárják őket.

A jóból zuhan a francia frank. Párisból jelentik: A francia-amerikai adósságron dező bizottság kedvező döntésétől a francia frank megjavulását várták. Ez azonban nem következett be, sőt a legutóbbi jelentős javulás után a francia frank ismét zuhanni kezdett és újabb mély pontot ért el, amennyiben az angol font Párisban 138'45-re, a dollár pedig 3155-re emelkedett. Az utózősden az angol font az általános sztrájk veszedelmének hírére némileg ellanyhult, de a dollár és a többi nyugati valuták változatlanul megtartották szilárd árfolyamukat.

A speciális gazdasági bizottság tagjai. A „Monitorul Oficial” mai száma közli az április elsején megalakított speciális gazdasági bizottság kinevezését. Eserint elnöke a bizottságnak Mihail Manoilescu pénzügyi államtitkár, tagjai: Oskar Chiriacu, dr. L. Mrazek, C. A. Popovici, N. Badescu-Rosiori, Craciunescu, Gh. Nedici és Sever Tipei. A bizottság titkárai dr. I. Teodorescu és Gh. Karincescu.

Leszállították a lengyel-román szén-szállítás tarifáját. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága közli az érdekltekkel, hogy a lengyel-román szén-szállítás tarifáját május 1-től 25 százalékkal leszállították.

Hét százalékkal emelkedett áprilisban a drágasági index. Bukarestből jelentik: Az „Argus” közli az áprilisi drágasági indexet, amely az előző hónappal szemben hétszázalékos emelkedést mutat. Az index az 1916 augusztusának 51 és felszerese.

TÓZSDE

Május 4-én

A lej Zürichben 187'00—189'00, Párisban 11'10, Budapestben 243'50 Bécsben 245'00, Prágában 11'75.

Kolozsvár. A lej újabb esése folytán a devizák árai tovább emelkedtek. Ennek dacára üzletkötés alig fordult elő, mert az erős keresletre sem jelentkezett kínálat. Az árfolyamok a következők:

Bécs 39'50—40'50, Prága 8'30—8'70, Budapest 240—250, Páris 9'50—9'90, Zürich 54'00—57'00, Newyork 285'00—295'00, London 1370—1400, Milánó 11'30—11'70.

Zürich. Zárlat: Berlin 123'10, Amsterdam 207'75, Newyork 516'80, London 2509'00, Páris 1690'00, Milánó 2074'00, Prága 1531'00, Budapest 72'40, Belgrád 9'11'00, Bukarest 187'00—189'00, Varsó 47'50, Bécs 73'10.

Bukaresti. Devizák: Páris 9'05, Berlin 66'00, London 1349, Newyork 276'50, Milánó 11'10, Zürich 53'65, Bécs 89'00, Prága 8'20, Brüssel 9'15, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 11'00, német márka 67'00, leva 1'95, török lira 130, font sterling 1340, francia frank 9'10, svájci frank 53'00, olasz lira 10'90, drachma 3'00, dinár 460, dollár 277'00, lengyel forint 2'00, osztrák schilling —, magyar korona —, cseh korona 8'00, belga frank —, holland forint —.

Felemelik a tejás exportját. Bukarestből jelentik: Mint ismeretes, a tejás kivitel vámjá május 1-től a nyári időnyre egy lejben van megállapítva. A pénzügyminisztérium, miután jelentések érkeztek arról, hogy az országban a tejás erős drágulása tapasztalható, tervbe vette, hogy az exportvámot felemeli.

Angol amerikai tőkével akarják stabilizálni a lengyel zlotit. Newyorkból jelentik: A Federal Rezerva Bank érintkezésbe lépett a londoni Norman-pénzcsaporttal, melynek ajánlatot tett arra, hogy kölcsönösen — miután mindkét tőkecsoportnak érdekeik fűződnek a lengyel gazdasági élet normalizálásához — stabilizálják a zloty árfolyamát. Kiszivárgott hírek szerint a hét pénzcsoport már meg is egyezett ebben a kérdésben és a napokban elküldik képviselőiket Lengyelországba, hogy a kormányval erről tárgyaljanak.

Bécsi marhavásár. (Saborsky és Fiai cég jelentése.) A mai bécsi marhavásáron felhajtás volt 3787 darab, amelyből kontumác eladásra 1137 darab került. Románia a vásáron 1096 darabbal szerepelt. Az árak 5—10 garassal ismét estek és az irányzat továbbra is lanyha. A következő árakon történtek az eladások: I. árúnál 135—160, II. árúnál 105—130 schillinggel. Az ebeti vásáron tehát a romániai exporttörök ismét veszteségek érték és a lejés dacára régebbi veszteségeiket újakkal kénytelenek tetézni.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien — Előállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskildemények címe Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthall

Frissít Tüpl. / Üdít Zamatós

DREHER

Haggenmacher

SÖR

Csomagoló celuloza

Képviselőit és lerakat

Hartig & Hienz

Cluj-Kolozsvár

RÓTH

cipésznél
Szép-u. 2. sz.
alatt készültnek
a legújabb
divatu
cipő-
különlegessé-
gek.

Honcsertakarók,

brókátok, butorszövetek legolcsóbb
bevásárlási forrása Back Bernát,
Oradea-Mare, P. Regina Maria 1.
Telefon 9-55

Cionisták!

Ne felejtkezzetek meg a sékelről, a zsidó ösztar-
tozandóság jeléről és az egyetemes zsidó érdekért dol-
gozó világszervezetnek egyetlen bevételi forrásáról.

Megny

nőidiv

Cluj, Str

SZINEL

M

A szin

Maskara. G
esütörtökön est
Budapestben a R
aratott, így mi
hogy náunk is
égnék. Érdeke
ismert típusokat
ezenkívül nagy v
lépése, aki Ko
Izák Margit,
Kemény, Hom
Maskara vezetősz
Therézina. A
tet szerdár, szon
a premier szerep

Magyar

Szerda: Theresin
Ihász és I
szám 373)
Csütörtök: Mask
Margit és
57 sz. Sc
Péntek: Maskara
szám 375)
Szombat d. u. 4-
előző helyár
László, Sor
Szombat este fél
Neményi, L
Sorozat 377
Vasárnap d. u. f
rácsosny, L
árakkal, Sor
Vasárnap d. u. 6-
Leszállított
Vasárnap este há
(Operettreprei
szal Napibé
Hétfő d. u. 5 kor
László, Ihász
rozat 381)
Hétfő este három
Karácsonyi
letszűnet. R

Sze

AMO C

AMO S

AMO P

A creme kétféle a
nappali használatra
esti használatra alk
Kapható gyógyszer
Vidékre megrendel
Gyula gyógy

Megnyilt

WEISZ ELEK

Megnyilt

a HELLER, WEISZ és MOLNÁR cég volt beltagjának

nőidivat-, vászon-, szövet- és szőnyegáruháza

Cluj, Strada Regina Maria (v. Deák F.-u. 14.)

Szolid szabott árak!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Maskara. Gróf Bánffy Miklós színdarabjának esütörtökön este lesz a bemutatója. A Maskara Budapesti Renaissance Színházban nagy sikert aratott, így minden valószínűség megvén arra, hogy nálunk is különösen fog te'szeni a közönségnek. Érdekes tárgya, hiváló karrikiro ó ereje ismert típusokat visz szí padra és sz előadásnak ezenkívül nagy vonzó ereje lesz Táray vendégfel lépése, aki Kosh gróf szerepét fogja játszani. Izsáky Margit, B róti, Lendvay Böske, Forgács, Kemény, Homokay, Cselle, Mihályfi ját'sák a Maskara vezetőszerepeit.

Therézina. A bűbajos muzsikája Strauss-operettet szerdán, szombaton és hétfőn ját'sza a színház, a premier szereplőivel.

Magyar Színház heti műsora

Szerda: Theresina (Karácsonyi Ili, Neményi Lili, Ihász és Lászlóval. Bírletszünet. Sorozatszám 373)

Csütörtök: Maskara (Ujdonság, először. Izsáky Margit és Táray fellépésével. Premierbérlet 57 sz. Sorozat 374)

Péntek: Maskara (Napibérlet 116 sz. B. Sorozat szám 375)

Szombat d. u. 4-kor: Faust (Ifjúsági előadás, igen előző helyárrakkal. Előadó tanár: dr. Rajka László. Sorozat 376)

Szombat este fél 9 kor: Theresina (Karácsonyi Ili, Neményi, László, Ihászszal. B. rletszünetb.n. Sorozat 377)

Vasárnap d. u. fél 3 kor: Faskita (Operett. Karácsonyi László. Ihászszal. Leszállított helyárrakkal. Sorozat 378)

Vasárnap d. u. 6-kor: Dolly (Neményi, Ihászszal. Leszállított helyárrakkal Sorozat 379)

Vasárnap este háromnegyed 9 kor: Mágna's Miska (Operettreprezia. Pintér Böske, László, Ihászszal. Napibérlet 117 sz. A. Sorozat 380)

Hétfő d. u. 5 kor: Orlov (Lengyel Irén, Neményi, László, Ihászszal. Leszállított helyárrak. Sorozat 381)

Hétfő este háromnegyed 9-kor: Theresina (Operett. Karácsonyi. Neményi, László, Ihászszal. Bírletszünet. Rendes helyárrak. Sorozat 382)

UJ helyiségbe költözött

Dental Depot

Fogorvosi berendezések műszerek és anyagok. Fogászati arany, forrasztó és platina garantált minőségben. Veszek régi fogsorokat, aranyat, platinát legmagasabb ába.

Dijtalan állásközvetítés technikusoknak.

Carol Springer

Cluj, Generala-palota

Strada N. Jozsa (Iókai utca) 3 szám. Ezelőtt Calea Victoriei (Kossuth L.-u) 43.

Kalmár Áruforgalmi Rt.

Cluj, Str. Regina Maria 25.

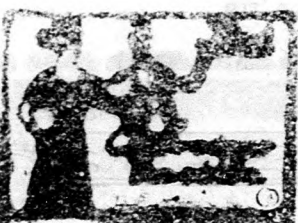
Kizárólagos

borszáki ásványvízlerakat.

A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Festék és fűszer engros és e details Mindenkor a legelőszobb napi árak. Telefon interurban 4-25.

Mégis csak legjobb a késnélküli

„IDEAL“

borotváló por mely sz ország területén higienia

szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja

kellemes hatást hagy utána. — Óvakodjunk az mindenütt kapható. Csak az „IDEAL“ Egyedüli készítője: felírásu a valódi.

Reszling József fodrasz Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmatiei egyedüri Glanzman Adolf illatszertár Str. Bog Voda 40

Pályázati hirdetés

A beiusi (belényesi) aut. orth. izr. hitközség pályázatot hirdet az I-ső metsző-kántori állásra, melyre elsőrendű előjelődzők (tel tefile, bal koré) pályázhatnak, akik vésetvizsgálatra képesítettek és lehetőleg mahlok is. Pályázatok felszerelve 3 elismert orth. rabbitól nyert képesítő okmányal, valláserkölcsei magaviseletet és esetleg eddigi működését tanusító bizonyítványokkal alólóti előzőkhöz küldendők. A költségek csak a meghívottaknak lesznek megtérítve. Fizetés: heti 1000 l.-j, fél sechite, természetbeni lakás és a szokásos mellékjövödelmek.

Mindaddig, míg a f'rabbi állás bet.ltve nincs, a felveendő metsző az Oradeai (Nagyvárad) orth. i.r. Főrabbi ur felügyelete alatt áll.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Beius 5686 évi Ijar hó 18 án.

Dr. Pollitzer Alajos, elnök

UJ »» ATLAS «« UJ

»» ATLAS ««

Üzleti- és bankkönyvek, füzetek, noteszek, irkák, iskola táskák, számlarendezők, albumok gyári lerakata:

CLUJ, STR. HAȘDEU 63

»» ATLAS ««

UJ »» ATLAS «« UJ

Uj könyvek.

Salamon László: Végtelen Élet	60
Kibédi S.: Tengerzugás	60
Palesztina-Egyiptom Utmutató (Baedecker)	200
Bashkirtseff Maria naplója	190
" intim vallomásai I.	190
" " kötve	312
" " II.	225
" " kötve	285
" " III.	225
" " kötve	285
Bourroghs: A mars herceg öje	220
Andrej Bjeli: Az ezüst galamb	322
Courths M.: Mindent legyőz a szerelem	92
Bodoni: Husz éves	50
Hajnal László: Magános éjszaka (Versek)	100
Wilde: Salome	176
" Lady Windermare	132
Nyugat márciusi füzete	80
Dumas: A három testőr	
I. A három testőr	
II. Husz év múlva	
III. Bragelome Vicomte	
IV. Agellone Vicomte	1200

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Szeplő

valamint az arcon és kezen levő bármely más bőrhiba ellen a legbiztosabb szer az

AMO creme

AMO szappan

AMO powder

A creme kétféle alakban van forgalomban, um.: nappali használatra alkalmas (száraz creme) és esti használatra alkalmas (zsíros creme) alakban. Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban. Vidékre megrendelhető a fővárosiaknál: Dr. Kohn Gyula gyógyszerára Cluj, Főter 9.

'Central' buffet és söresarnok

(Cluj - Kolozsvár) iparművészek által tervezett diszes kivitelű, tömör tölgyfa

berendezése és komplett felszerelése

azonnal eladó!

Értekezhetni a „Központi“ szállodában Csiszár Viktorral.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állás keresésekhez 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Figyelem! **Figyelem!**

ענין ארמ. כשר. עולם

megnagyobbítva és újonnan átalakítva 100 százalékos részére megnyitottam. Laskodalmak és bankettek rendezését juttatva a vállalom. **Öz. GROSZ ADOLFÉ, Oradea, Str. Nicolai Jor a (Zs. d. utca) 10 sz. sz.**

Betegápoló órák kerestetik, jelentkeznék a 2-10 óráig dr. Heller, szülész-nőgyógyásznál, Jókai-utca 3. Generala palota. 1031

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) géppel való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan készülnek. **Friedmann könyvtár-kereskedésben, Főter. 342**

Reprezentatív megjelenésű, román, magyar és német nyelvet beszélő, Erdély és Bákán, valamint a regényben jól bevezetett textulatóz felmondatlan állását előszerínlé más-sal, esetleg néhány jó cikket megával vion. **Ajánlatok a kiadóba „Törtéte” jellegé**

Elegánsan butorozott kőnyelvények a Czell-sörgár közelében kiadó. **Erdélyi Cella Mon-ji or (v. Monostori-ut) 141 alatt hátul sz udvarba.**

Itánó bivaly- és tehén- tej a nyár folyamán is minévégig garantáltan friss reggeli fejés, **Ru-olf-ut 36.**

Üzletelhelyezés miatt

minden elmozdítható árban eladó: antik bu-torok, **vitrinek, könyvszekré-nyek** stb. **Márkás porcellánok, persa- és smyrna-szőnyegek.**

Rosenberg J. régiségkereskedésben Cluj, Str. Memorandului (Unio-u) 25.

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁMNY

Kadima-nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészi kivitelű levelepapírok, béli és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Kérjen ajánlatot

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Kifutófiút

fevesz a Frate. nisz-nyomda, Str. Baron L. Pop 10.

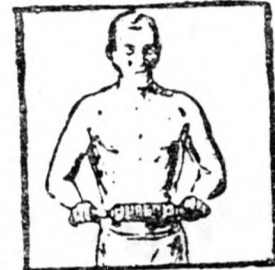
Nyomdász

perfect kalkulátor, a grafikai ipar minden ágában jártas.

nyomdavezetői

vagy más bizalmi állást keres Clujon.

„Megtízható” jel-igére a lap kiadó-hivatalába.

Reductor

Hízást megakadályozó és masszázskészülék (Szab. 19.38). Megakadályozza a hízást és ellensúlyozza a túrsúlyt. Nagy készü-lék 245 lei. Főraktár az egész ország részére: **Reductor - Cluj, Str. Reg.**

Maria 32. - Cluj-i órástírók: Dr. Nagy gyógy-zeztár, Strada Motilor 82. - Demster Cornel gyógyszerész, Str. Motilor, stb. - Használati utasítás ingyen.

ארמיה. כשר. PENSIO

Szovátán.

Szovátán fürdőjén június 1-én, az István-szál-val szemben, a főúton épült villában szigo-ran orv. a legényesebb igényeket is el-ségítő uti pensio nyílik. Jelentkezéseket el-fogad, felvilágosítással szolgál

Dr. Krausz Józsefné főorvos Dicioșana tin.

Zsidó ének és zene-művek.

- Engel: 50 smiroth Pjladim (kiséret nélküli) zongorakiséret- 75
- tel) I. füzet, 6 ének — — — — — 97
- Ebből egyes dalok: Moide anih, Eljahu hanavi, L'pol ra'am, Bad scha l'mo-schehe, Likrath schabath, B'mozaej schaba h — — — — — 50
- Engel: 5 Schirej am (5 népdal) — — — — — 150
- Ebből egyes dalok: Ani hadal, Schnie, Kij klap — — — — — 39
- Ahawath rajah, Hen hu — — — — — 51
- Engel: Jaldej-ssadeh (Feldkinder) 6 ének I. rész — — — — — 115
- Ebből egyes dalok: Jaldej-ssadeh, Nigun, Ba, ba ch wer és Zis' im, Sch-rath geschem — — — — — 39
- Engel: Jaldej-ssadeh II. f. (5 dal) — — — — — 102
- Ebből egyes dalok: Gamaoim; Saira Chadescha; Kol haorlogin; Parrar Kajitz — — — — — 48
- Engel: Hymnon lamschorer (Hymnus au den Dichte) — — — — — 58
- Ssaminski: El jwne hagail (Négyzólanu — Ani hadal (Ja, arm bin ich) (Négyzólanu) — — — — — 48
- Engel: Aw harachamim (Väterlein) — — — — — 78
- Kapl. n: Numah ferach (Zongorakisérettel) — — — — — 48
- Engel: Kinderlieder II. füzet — — — — — 150
- Ebből egyes dalok: Hatapuach, Schewoth, Furiz, Maasch — — — — — 48
- Gladstein: Ruth, Boas (Zongora ének) — — — — — 90
- Engel: Jüdische Volkslieder IV. köt. — — — — — 180
- Ebből egyes dalok: Imah Hatodi, Hadaam Mischenolad, Sh rusch rach, Oj nechomele, Och ach B-jamenu — — — — — 48
- Dalok Tsohernichowski vers-kre: Engel: Onrim jeschna Arez — — — — — 58
- Schoschanath Ploim — — — — — 58
- Wajhi Wajeschuruu Melch — — — — — 78
- Almann Ajeich (Zongora, hegedű, ének) — — — — — 126
- Hachnisini (Zongorakisérettel) — — — — — 102
- Zongora-darabok**
- Engel: Jüd. Volkweisenkranz (2 és 4 kéze) — — — — — 190
- Öt zongoradarab — — — — — 150
- Ebből egyes darabok — — — — — 48
- Kopit: Freilachs — — — — — 58
- Milnee: Beim Rebben zu Melave-Malke — — — — — 102
- Rosowsky: Poem — — — — — 115
- Aisberg: Hebräische Rapsodie — — — — — 160
- Hatikwah — — — — — 36
- Hegedű - zongora**
- Rosowsky: An der Wiege — — — — — 102
- Engel: Freilachs (Tanz) — — — — — 63
- Zeitlin-Achron: Eli Zion — — — — — 63
- Lwow: Wo ochl — — — — — 63
- Weinberg: Romanze — — — — — 126

Batiz—dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99. szikvizgép-, sifonfej- és lémmárugyár.

Telefon Interurbán 8-62.

A közegészségügyi törvényeknek megfelelőleg gyárt: Sifonfejeket, szikvizgépeket bármely nagyságban, vizszűrő készülékeket, sörfejtőket, sör-kímérő készülékeket, likörleparókat, minden-téle a szikvizszakmához szükséges kellekzetet és alkatrészeket. **Berendez:** Szikviz, kristály-viz és likörgyárat, legkisebbtől a legnagyobb tüzembírára. **Raktáron tart:** Eredeti ceho-slovakiai szikvizet, oracherlis és kristályüvegeket. Összes gummialkatrészeket, angolon csöveket. — Használt szikvizgép- és sifonfej- javítá-sát vagy azok becserelését vállalja.

Szereplők mindenkor rendelkezésre. Üveghomok névedzés, nikkelzés és fémcaiszolás. A kisenevi kiállítás aranyéremmel kitüntetve.

